

1.10.2025

Hallintosääntö

Hyväksytty: Aluevaltuusto 7.3.2022 § 4 (voimassa 7.3.2022 - 17.5.2022)
Tarkistettu: Aluevaltuusto 17.5.2022 § 39 (voimassa 18.5.2022 - 16.6.2022)
Tarkistettu: Aluevaltuusto 16.6.2022 § 48 (voimassa 17.6.2022 - 13.12.2022)
Tarkistettu: Aluevaltuusto 13.12.2022 § 92 (voimassa 14.12.2022 - 30.11.2024)
Tarkistettu: Aluevaltuusto 1.10.2024 § 47 (voimassa 1.12.2024 - 31.5.2025)
Tarkistettu: Aluevaltuusto 27.5.2025 § 31 (voimassa 1.6.2025 - 30.9.2025)
Tarkistettu: Aluevaltuusto 27.5.2025 § 31 (voimassa 1.10.2025 alkaen)

Sisällys

I OSA Toimielinorganisaatio	8
1. Aluevaltuusto	8
1.1 Yleisiä määräyksiä	8
§ 1 Aluevaltuuston tehtävät	8
§ 2 Aluevaltuuston toiminnan järjestelyt	9
§ 3 Valtuustoryhmän muodostaminen	9
§ 4 Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen	9
§ 5 Aluevaltuuston neuvottelutoimikunta	9
§ 6 Istumajärjestys	10
1.2 Aluevaltuuston kokoukset	10
§ 7 Sähköinen kokous	10
§ 8 Aluevaltuuston kokouskieli	10
§ 9 Kokouskutsu	10
§ 10 Esityslista	11
§ 11 Varavaltuutetun kutsuminen	11
§ 12 Aluehallituksen ja viranhaltijoiden edustus aluevaltuuston kokouksessa 11	
§ 13 Vaikuttamistoimielinten edustus aluevaltuuston kokouksessa	11
§ 14 Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja	12
§ 15 Nimenhuuto	12
§ 16 Läsnäoloa koskevat muutokset	12
§ 17 Asioiden käsittelyjärjestys	13
§ 18 Puheenvuorot	13
§ 19 Puheenvuoron käyttäminen	14
§ 20 Havaintomateriaalin käyttö puheenvuoroissa	14
§ 21 Käsittelyn keskeyttäminen	15
§ 22 Ehdotukset ja päätöksen toteaminen	15
§ 23 Äänestystapa	15
§ 24 Äänestysjärjestys	15
§ 25 Toivomus	16
1.3 Valtuutetun aloiteoikeus ja aluehallitukselle osoitettava kysymys	16
§ 26 Valtuutettujen aloitteet ja talousarvioaloitteet	16
§ 27 Aluehallitukselle osoitettava kysymys	17

§ 28 Aluevaltuuston kutsuminen koolle vähintään neljänsosan valtuutetuista sitä pyytäessä	18
§ 29 Kyselytilaisuus ja aluevaltuuston seminaarokokous.....	18
1.4 Enemmistövaali ja suhteellinen vaali	18
§ 30 Yleiset määräykset	18
§ 31 Enemmistövaali	19
§ 32 Aluevaltuuston vaalilautakunta	19
§ 33 Suhteellisten vaalien aikataulu	20
§ 34 Suhteellisten vaalien ehdokaslistojen laatiminen.....	20
§ 35 Suhteellisten vaalien ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	20
§ 36 Suhteellisten vaalien ehdokaslistojen yhdistelmä	20
§ 37 Suhteellisten vaalien vaalitoimitus	20
§ 38 Suhteellisten vaalien tuloksen toteaminen	20
1.5 Pöytä- ja toimituskirjat	21
§ 39 Pöytäkirja	21
§ 40 Pöytäkirjan tarkastaminen	21
2. Aluehallitus	22
§ 41 Kokoonpano	22
§ 42 Aluehallituksen tehtävät ja toimivalta	22
§ 43 Aluehallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	25
§ 44 Esittely	25
3. Tarkastuslautakunta	25
§ 45 Kokoonpano	25
§ 46 Tarkastuslautakunnan kokoukset ja esittely	25
§ 47 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivalta.....	25
§ 48 Tilintarkastajan valinta.....	27
§ 49 Ulkoisen tarkastuksen yksikkö.....	27
§ 50 Tilintarkastajan tehtävät ja raportointi	27
§ 51 Arviointikertomus ja tilintarkastuskertomus aluevaltuustolle	28
4. Aluevaalilautakunta	28
§ 52 Aluevaalilautakunta	28
5. Kansalliskielilautakunta	28
§ 53 Kokoonpano	28
§ 54 Kansalliskielilautakunnan tehtävät	28
§ 55 Esittely	29
6. Palvelut ja henkilöstö -lautakunta	29

§ 56 Kokoonpano	29
§ 57 Palvelut ja henkilöstö -lautakunnan tehtävät.....	30
§ 58 Esittely	31
7. Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta.....	31
§ 59 Kokoonpano	31
§ 60 Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävät	31
§ 61 Esittely	32
8. Valmius- ja turvallisuuslautakunta	32
§ 62 Kokoonpano	32
§ 63 Valmius- ja turvallisuuslautakunnan tehtävät.....	32
§ 64 Esittely	33
9. Aluehallituksen yksilöasioiden jaosto	33
§ 65 Kokoonpano	33
§ 66 Aluehallituksen yksilöasioiden jaoston tehtävät ja toimivalta	33
§ 67 Esittely	33
II OSA Hallinto, päätöksenteko ja kokousmenettely	34
10. Hallinto, päätöksenteko ja kokousmenettely	34
§ 68 Kokousmenettely	34
§ 69 Kokousaika ja -paikka	34
§ 70 Kokouksen koollekutsuminen	34
§ 71 Jatkokokous	34
§ 72 Kokouksen johtaminen.....	35
§ 73 Tilapäinen puheenjohtaja	35
§ 74 Esittely	35
§ 75 Esteellisyyden toteaminen	35
§ 76 Varajäsenen kutsuminen	35
§ 77 Läsnäolo- ja puheoikeudet.....	35
§ 78 Sähköinen kokous ja sähköinen päätöksentekomenettely.....	37
§ 79 Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	37
§ 80 Pöytäkirjojen ja viranhaltijapäätösten nähtävänä pitäminen	38
§ 81 Aluehallituksen otto-oikeus	38
§ 82 Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen.....	38
§ 83 Hyvinvointialueen jäsenten aloitteet	38
11. Hallintokieli ja kaksikielisyys hyvinvointialueen toiminnassa.....	39
§ 84 Toimielinten kokouskutsujen, esityslistojen ja pöytäkirjojen kieli.....	39

§ 85	Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet hyvinvointialueen hallinnossa	39
§ 86	Kielelliset oikeudet hyvinvointialueen toiminnassa	39
12.	Tiedonhallinta ja asiakirjahallinto	40
§ 87	Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon vastuut ja organisointi	40
§ 88	Hyvinvointialueen nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen....	40
§ 89	Asiakirjojen antamisesta päättäminen	40
III	OSA Viranhaltijaorganisaatio	41
§ 90	Hyvinvointialueen organisaatio ja johtaminen	41
§ 91	Hyvinvointialuejohtajan tehtävät ja toimivalta.....	41
§ 92	Sijaisuudet.....	44
§ 93	Palvelualuejohtajien tehtävät ja toimivalta	44
§ 94	Viranhaltijoiden toimivalta	44
13.	Ikääntyneiden palvelut	45
§ 95	Palvelualue	45
§ 96	Organisaatio ja johtaminen.....	45
§ 97	Ikääntyneiden palvelujen palvelualueen tehtävät.....	45
14.	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	45
§ 98	Palvelualue	45
§ 99	Organisaatio ja johtaminen.....	46
§ 100	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueen tehtävät....	46
15.	Yhteiset sosiaali- ja terveystalvet	46
§ 101	Palvelualue.....	46
§ 102	Organisaatio ja johtaminen	46
§ 103	Yhteisten sosiaali- ja terveystalvetjen palvelualueen tehtävät	46
16.	Vammaistalvet	47
§ 104	Palvelualue.....	47
§ 105	Organisaatio ja johtaminen	47
§ 106	Vammaistalvetjen palvelualueen tehtävät.....	47
17.	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	48
§ 107	Perustehtävä	48
§ 108	Organisaatio ja johtaminen	48
§ 109	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tehtävät	48
§ 110	Pelastusjohtajan erityinen toimivalta	48
18.	Konsernihallinto	48
§ 111	Tehtävä	48

§ 112	Organisaatio ja johtaminen	48
IV OSA	Sisäinen valvonta	50
§ 113	Hallinnon ja talouden valvonta.....	50
§ 114	Aluehallituksen sisäisen valvonnan tehtävät.....	50
§ 115	Hyvinvointialuejohtajan sisäisen valvonnan tehtävät	50
§ 116	Viranhaltijoiden ja esihenkilöiden sisäisen valvonnan tehtävät	51
19.	Sisäinen tarkastus	51
§ 117	Organisaatio ja johtaminen	51
§ 118	Sisäisen tarkastuksen tehtävät	51
V OSA	Toimivalta vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	52
§ 119	Viranhaltijoiden tehtävät ja toimivallanjako vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa	52
§ 120	Vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi aluehallituksen päätöksellä	52
§ 121	Raportointi	52
VI OSA	Henkilöstöasiat	53
20.	Toimivalta henkilöstöasioissa.....	53
§ 122	Soveltaminen.....	53
§ 123	Perustaminen, muuttaminen ja lakkauttaminen	53
§ 124	Virkasuhteen muuttaminen työsopimussuhteeksi	53
§ 125	Kelpoisuusvaatimukset	53
§ 126	Viran julistaminen haettavaksi	53
§ 127	Virkasuhteeseen ottaminen ilman julkista hakumenettelyä	54
§ 128	Täyttökielto	54
§ 129	Virkoihin ja työsopimussuhteisiin tehtäviin ottaminen	54
§ 130	Avoimen viran määräaikainen hoitaminen, viransijaisuus ja määräaikainen työsuhde.....	55
§ 131	Virkasuhteeseen ottamisen vahvistaminen sekä virka- ja työsuhteisten koeaika	55
§ 132	Terveystietojen pyytäminen ja tarkastukseen määrääminen	55
§ 133	Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen ja virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen.....	56
§ 134	Virantoimituksesta pidättäminen	56
§ 135	Virkasuhteen osa-aikaistaminen.....	56
§ 136	Virka- ja työsopimussuhteen päättymisestä ja lomauttamisesta päättäminen.....	56
§ 137	Virka- ja työvapaan myöntäminen.....	57

§ 138	Virka- ja työmatkat.....	57
§ 139	Vuosilomat	57
§ 140	Palvelussuhteen ehtojen ja palkitsemisen periaatteiden linjaaminen sekä palkantarkistuksista ja henkilöstö- ja luontoiseduista päättäminen	57
§ 141	Tehtävien vaativuuden arviointi	58
§ 142	Palkan takaisinperiminen ja takaisinperinnästä luopuminen	58
§ 143	Sivutoimi	58
§ 144	Luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut	59
§ 145	Työnantajan edustajat työtaistelutilanteessa	59
21.	Kielitaito	59
§ 146	Kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset ja niiden asettaminen .	59
§ 147	Kielitaidon osoittaminen	59
VII OSA Talous.....		59
§ 148	Talousarvio ja taloussuunnitelma	59
§ 149	Poistosuunnitelman hyväksyminen	60
§ 150	Maksuliikenteen hoitaminen ja menojen hyväksyminen.....	60
§ 151	Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksut.....	60
VIII OSA Hankinnat		62
§ 152	Hankinnoissa noudatettavat määräykset	62
§ 153	Määritelmät.....	62
§ 154	Aluehallituksen ohjaus- ja toimivalta hankinta-asioissa	62
§ 155	Hankintavaltuudet	62
§ 156	Hankinta-asiakirjojen allekirjoittaminen.....	62
§ 157	Edustaminen hankinta-asioissa markkinaoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.....	63
IX OSA Luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntö		64
§ 158	Soveltaminen.....	64
§ 159	Kokouspalkkiot.....	64
§ 160	Puheenjohtajan palkkion maksamisen edellytykset	65
§ 161	Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen	65
§ 162	Vuosipalkkiot	66
§ 163	Aluehallituksen puheenjohtajan tehtävän hoitaminen päätoimisesti tai osa-aikaisesti	67
§ 164	Valtuustoryhmille maksettava toimintatuki	67
§ 165	Ansionmenetyksen korvaaminen	67
§ 166	Muiden kustannusten korvaaminen.....	68

§ 167	Matkakustannusten korvaaminen	68
§ 168	Palkkioiden maksaminen.....	68
§ 169	Erimielisyyden ratkaiseminen	68

I OSA Toimielinorganisaatio

Hyvinvointialueella on aluevaltuusto, joka vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa. Aluevaltuuston alaisuudessa toimii aluehallitus, tarkastuslautakunta ja aluevaalilautakunta. Aluehallituksen alaisuudessa toimii kansalliskielilautakunta, palvelut ja henkilöstö - lautakunta, tulevaisuus- ja kehittämislautakunta, valmius- ja turvallisuuslautakunta sekä aluehallituksen yksilöasioiden jaosto.

Aluehallitus asettaa nuorten, ikääntyneiden sekä vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tai vastaavan nuorten vaikuttajaryhmän, hyvinvointialueen vanhusneuvoston sekä hyvinvointialueen vammaisneuvoston.

Hyvinvointialuelain mukaisesti aluevaltuusto voi asettaa aluehallituksen alaisena toimivia lautakuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä; johtokuntia liikelaitoksen tai tehtävän hoitamista varten, sekä jaostoja aluehallitukseen, lautakuntaan ja johtokuntaan. Aluehallitus ja aluevaltuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten.

1. Aluevaltuusto

1.1 Yleisiä määräyksiä

§ 1 Aluevaltuuston tehtävät

Aluevaltuusto päättää hyvinvointialuelain (611/2021) mukaan:

- 1) hyvinvointialuestrategiasta;
- 2) hyvinvointialueen hallintosäännöstä;
- 3) hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
- 6) varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei laissa jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;

- 12) hyvinvointialueen tilintarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilivelvollisten nimeämisestä;
- 14) hyvinvointialueen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- 15) muista aluevaltuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

§ 2 Aluevaltuuston toiminnan järjestelyt

Aluevaltuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle aluehallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes aluevaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Aluevaltuusto valitsee valtuustokauden alussa sekä seuraavina vuosina kunkin vuoden kesäkuun kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen, toisen ja kolmannen varapuheenjohtajan vuodeksi, jollei aluevaltuusto ole päättänyt pidemmästä toimikaudesta.

§ 3 Valtuustoryhmän muodostaminen

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä aluevaltuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava aluevaltuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

§ 4 Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen

Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti aluevaltuuston puheenjohtajalle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän puheenjohtajan on ilmoitettava tästä kirjallisesti aluevaltuuston puheenjohtajalle.

§ 5 Aluevaltuuston neuvottelutoimikunta

Aluehallitus asettaa aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan ja nimeää neuvottelutoimikunnalle puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan tehtävänä on käsitellä aluevaltuuston työskentelyyn liittyviä kysymyksiä ja ajankohtaisia valtuustossa päätettäviä asioita sekä sovittaa valtuustoryhmien näkemyksiä aluevaltuustoon valmisteilla olevien asioiden osalta.

Neuvottelutoimikunnan jäseninä ovat valtuustoryhmien puheenjohtajat ja heidän henkilökohtaisina varajäseninään ko. valtuustoryhmien varapuheenjohtajat. Mikäli nämä ovat estyneitä, neuvottelutoimikunnan puheenjohtaja kutsuu kokoukseen jonkun muun ko. ryhmän jäsenen.

Neuvottelutoimikunnan kokouksissa ovat läsnä myös aluevaltuuston ja aluehallituksen puheenjohtajistot sekä hyvinvointialuejohtaja, konsernipalveluiden johtaja ja hallintojohtaja. Palvelutuotannon johtajalla ja palvelualuejohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus neuvottelutoimikunnan kokouksissa. Neuvottelutoimikunnan sihteerinä toimii aluevaltuuston sihteeri.

§ 6 Istumajärjestys

Aluevaltuuston puheenjohtaja jakaa valtuustoryhmiä kuultuaan valtuustosalin paikat valtuustoryhmille. Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

1.2 Aluevaltuuston kokoukset

§ 7 Sähköinen kokous

Aluevaltuuston kokous voidaan päättää pitää sähköisenä tai yksittäiset valtuutetut voivat osallistua kokoukseen sähköisesti hyvinvointialueissa säädetyllä tavalla, edellyttäen että sähköisessä kokouksessa on huolehdittu tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen saatavissa. Puheenjohtaja päättää sähköisen kokouksen pitämisestä.

Yleisöllä tulee olla mahdollisuus seurata aluevaltuuston julkista kokousta.

§ 8 Aluevaltuuston kokouskieli

Aluevaltuuston kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen on laadittava suomen ja ruotsin kielellä.

Aluevaltuutetulla on oikeus käyttää suomea tai ruotsia kokouksessa sekä pöytäkirjaan liitettävässä kirjallisessa lausunnossa tai mielipiteessä. Jos aluevaltuuston muu jäsen ei ymmärrä suullista puheenvuoroa, se on pyynnöstä hänelle lyhyesti selostettava puheenjohtajan tai hänen määräämänsä toimesta.

§ 9 Kokouskutsu

Kutsu aluevaltuuston kokoukseen on vähintään neljä päivää ennen kokousta lähetettävä erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Kutsu lähetetään myös tiedoksi varavaltuutetuille. Samassa ajassa on kokouksesta annettava yleisesti tieto hyvinvointialueen verkkosivuilla. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti.

Kokouskutsun antaa aluevaltuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

§ 10 Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja päätöksen perustelut sekä ehdotukset aluevaltuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Aluevaltuuston esityslista ja liitteet julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla, ottaen kuitenkin huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tiedonsaanti-intressit ja salassapitosäännökset.

§ 11 Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta aluevaltuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös aluevaltuuston sihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä, puheenjohtajan tai aluevaltuuston sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan hyvinvointialuelain 25 §:ssä tarkoitettu varavaltuutettu.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys aluevaltuuston ratkaistavaksi.

§ 12 Aluehallituksen ja viranhaltijoiden edustus aluevaltuuston kokouksessa

Aluehallituksen puheenjohtajan, hyvinvointialuejohtajan ja palvelualuejohtajien on oltava läsnä aluevaltuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavalla viranhaltijalla on läsnäolo-oikeus aluevaltuuston kokouksessa.

Aluehallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainituilla henkilöillä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

§ 13 Vaikuttamistoimielinten edustus aluevaltuuston kokouksessa

Nuorisovaltuuston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus aluevaltuuston kokouksessa, osallistumatta kuitenkaan päätöksentekoon. Muiden vaikuttamistoimielinten edustajilla on läsnäolo-oikeus ja puheenjohtajan harkinnan mukaan oikeus ottaa osaa keskusteluun. Näillä edustajilla ei ole läsnäolo-oikeutta silloin kun käsiteltävään asiaan sisältyy salassa pidettäviä tietoja.

§ 14 Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä aluevaltuuston kokouksessa.

Jos kokouksessa läsnä oleva henkilö käyttöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa häntä käyttäytymään asianmukaisesti. Jos kehotusta ei noudateta, puheenjohtaja voi määrätä henkilön poistumaan. Jos poistumiskehotusta ei noudateta, puheenjohtaja voi määrätä henkilön poistettavaksi.

Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Puheenjohtaja voi tarvittaessa luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

§ 15 Nimenhuuto

Kokouksen alussa puheenjohtajan on todettava mahdolliset esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut. Tämän jälkeen toimitetaan saapuvilla olevien valtuutettujen toteamiseksi nimenhuuto, ellei puheenjohtaja toisin ilmoita. Nimenhuudon päätyttyä puheenjohtajan on todettava, onko aluevaltuusto laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Läsnä oleviksi katsotaan myös valtuutetut, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti edellyttäen, että sähköinen kokous on toteutettu § 7 mukaisesti.

§ 16 Läsnäoloa koskevat muutokset

Valtuutetun, joka saapuu kokoukseen nimenhuudon jälkeen, on ilmoittauduttava välittömästi puheenjohtajalle tai kokouksen sihteerille. Jos valtuutettu poistuu kesken kokouksen, hänen on ilmoitettava poistumisestaan puheenjohtajalle tai kokouksen sihteerille ja samalla poistumisensa kesto. Jos kokouksesta poistunut valtuutettu saapuu uudelleen kokoukseen, hänen on tällöinkin välittömästi ilmoittauduttava puheenjohtajalle tai kokouksen sihteerille.

Edellä § 15 §:ssä mainitussa nimenhuudossa ja 16 §:n 1 momentin mukaisesti ilmoittautuneet valtuutetut, jotka eivät ole viimeksi mainitun säännöksen mukaisella tavalla ilmoittaneet poistuvansa kokouksesta, katsotaan läsnä oleviksi.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä uuden nimenhuudon, jossa ilmoittautuneet katsotaan siitä lähtien kokouksessa läsnä oleviksi.

Mikäli puheenjohtaja toteaa uuden nimenhuudon perusteella aluevaltuuston menettäneen päätösvaltansa, hänen on keskeytettävä kokous.

§ 17 Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei aluevaltuusto puheenjohtajan esityksestä toisin päättä.

Käsittelyn pohjana on aluehallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos aluehallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin aluevaltuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotuksena on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta.

Asioiden käsittelyä johdetaan sekä suomeksi että ruotsiksi.

§ 18 Puheenvuorot

Puheenjohtajan esitettyä asian aluevaltuustolle, valtuutetuilla on oikeus pyytää puheenvuoro sähköisessä kokousjärjestelmässä.

Puheenjohtaja voi myös määrätä, että puheenvuoro pyydetään toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö tai kädennostolla taikka muulla selvästi havaittavalla tavalla, toisen puhuessa ei kuitenkaan suullisesti. Mikäli tällöin puheenvuoroa pyydetään yhtä aikaa sekä kirjallisesti että muulla tavalla, on kirjallisesti puheenvuoron pyytäneellä etusija. Jos useat valtuutetut pyytävät samanaikaisesti puheenvuoron, puheenjohtaja määrää, missä järjestyksessä kukin heistä saa sen.

Kunkin valtuutetun kutakin asiaa käsittelevä ensimmäinen puheenvuoro on pääsääntöisesti enintään kolmen minuutin mittainen. Valtuutetun samaa asiaa käsittelevät seuraavat puheenvuorot kestävät enintään minuutin. Poikkeuksena tästä ovat ennalta sovitut ryhmäpuheenvuorot sekä tarkastuslautakunnan puheenjohtajan esittelypuheenvuorot arviointikertomusta ja tarkastuslautakunnan lausuntoja käsiteltäessä.

Jos valtuutettu tahtoo vastata varsinaiseen puheenvuoroon ja hän on tätä pyytänyt tuon puheenvuoron aikana, voi puheenjohtaja oikeuttaa hänet käyttämään paikaltaan enintään minuutin kestävän repliikkipuheenvuoron ennen aikaisemmin pyydettyjä puheenvuoroja. Vastaavasti puheenjohtaja voi antaa replikoidun puheenvuoron pitäjälle enintään minuutin kestävän vastarepliikkipuheenvuoron.

Repliikkipuheenvuorossa ei tule esittää muuta kuin välittömästi puheenvuoroon liittyviä selvityksiä ja oikaisuja. Vastarepliikkipuheenvuorossa ei tule esittää muuta kuin repliikkeihin liittyviä vastineita.

Käsiteltäessä § 26 :ssä tarkoitettua aloitetta, puheenjohtajan on aloitteen ensimmäisen allekirjoittajan sitä pyytäessä, annettava hänelle puheenvuoro ennen muita valtuutettuja.

Puheenjohtaja voi, poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä on määrätty, antaa asian käsittelyn alussa puheenvuoron aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan puheenjohtajalle tai tämän ollessa estynyt aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan varapuheenjohtajalle. Vastaavasti puheenjohtaja voi antaa yhden ryhmäpuheenvuoron jokaisen valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä.

Aluehallituksen puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan sekä hyvinvointialuejohtajan tai hänen estyneenä ollessaan hänen sijaisensa pyydettyä puheenvuoron annetaan se hänelle ennen muita. Sama oikeus on aluevaltuuston asettaman valiokunnan puheenjohtajalla käsiteltäessä valiokunnan tutkittavaksi saatettua asiaa. Puheenjohtajalla on oikeus harkintansa mukaan myöntää puheenvuoro myös muille läsnä oleville.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

§ 19 Puheenvuoron käyttäminen

Puhujan on pyrittävä esittämään asiansa lyhyesti ja hänen on pysyttävä käsiteltävänä olevassa asiassa. Jos hän tästä poikkeaa tai käyttää loukkaavaa tai muutoin sopimatonta sanontaa taikka puhetapaa eikä puheenjohtajan annettua sen johdosta huomautuksen sitä noudata, puheenjohtaja voi kieltää puhujaa jatkamasta puhettaan.

Puheenjohtajan tulee huolehtia siitä, että puhuja ei tarkoituksella pitkitä asian käsittelyä esimerkiksi toistamalla tässä mielessä sitä, mitä kokousasiakirjoissa tai aikaisemmin puheenvuoroissa on esitetty tai puhumalla muutoin siten, että tämä voidaan tulkita asian käsittelyn tahalliseksi pitkittämiseksi. Asiasta huomautettuaan puheenjohtaja voi kieltää puhuja jatkamasta puhettaan.

§ 20 Havaintomateriaalin käyttö puheenvuoroissa

Puheenvuorojen yhteydessä voi puheenjohtajan suostumuksella esittää havaintomateriaalia. Havaintomateriaali voi sisältää tekstiä, kuvia tai liikkuvaa kuvaa. Havaintomateriaalin lähde on mainittava.

Havaintomateriaalin tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan.

Havaintomateriaali ei saa olla loukkaavaa tai muutoin sopimatonta.

Jos havaintomateriaali ei ole ohjeiden mukaista, puheenjohtaja voi kieltää sen esittämisen.

Havaintomateriaalia toivotaan käytettävän vain yksi sivu esitystä kohti.

Puheenvuoron yhteydessä esitettävä havaintomateriaali pitää toimittaa puheenjohtajalle ja sihteerille riittävän ajoissa ennen puheenvuoron alkua, mieluiten ennen kokousta.

§ 21 Käsittelyn keskeyttäminen

Jos keskustelun kuluessa on tehty asian pöydällepanoa koskeva tai muu kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttää asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta.

Kun keskustelu ehdotuksesta on päättynyt, puheenjohtajan on esitettävä aluevaltuuston päätettäväksi, jatketaanko asian käsittelyä.

Pöydälle pantu asia on esiteltävä aluevaltuustolle seuraavassa kokouksessa, ellei aluevaltuusto ole toisin päättänyt.

§ 22 Ehdotukset ja päätöksen toteaminen

Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava myös kirjallisena puheenjohtajan antamien ohjeiden mukaan.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä aluevaltuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei olisi kannatettu.

Jollei ole muita äänestyskseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on todettava se aluevaltuuston päätökseksi.

§ 23 Äänestystapa

Äänestys on toimitettava avoimesti, esimerkiksi nimenhuudolla tai sähköisessä kokousjärjestelmässä.

§ 24 Äänestysjärjestys

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää aluevaltuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

- ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestyskseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan;

- jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä
- jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, on sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

§ 25 Toivomus

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen aluevaltuusto voi hyväksyä aluehallitukselle osoitettavan toivomuksen, jonka tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa aluevaltuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa tai laajentaa sitä. Toivomus on annettava puheenjohtajalle tai sähköiseen kokousjärjestelmään myös kirjallisena asian käsittelyn aikana.

Hyväksytty toivomus lähetetään sisäisesti tiedoksi tarvittaville tahoille.

1.3 Valtuutetun aloiteoikeus ja aluehallitukselle osoitettava kysymys

§ 26 Valtuutettujen aloitteet ja talousarvioaloitteet

Valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteella on oltava otsikko, joka lyhyesti kuvaa aloitteen pääasiallisen sisällön.

Aloitteet on annettava puheenjohtajalle tai sähköiseen kokousjärjestelmään kirjallisena aluevaltuuston kokouksen aikana. Aloitteen jättämisestä tehdään merkintä saman kokouksen pöytäkirjaan. Puheenjohtaja mainitsee kokouksen päättyessä lyhyesti aloitteen aiheen.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä aluehallituksen valmisteltavaksi.

Tulevan vuoden talousarviovalmisteluun vaikuttavat aloitteet on jätettävä maaliskuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen jätetyt talousarviota koskevat aloitteet käsitellään sitä seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä. Aluehallituksen tulee esitellä vastaukset talousarvioon liittyviin aloitteisiin aluevaltuustolle esitettävän talousarvioesityksen yhteydessä.

Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutuksia ja jonka on allekirjoittanut 1-14 valtuutettua, tulee aluehallituksen antaa kirjallinen vastaus aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille vastauksen antamisesta seuraavan aluevaltuuston kokouksen esityslistan yhteydessä.

Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutuksia ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Aluevaltuuston hyväksymät aloitteisiin annetut vastaukset ja aluevaltuuston niihin tekemät toivomukset lähetetään tiedoksi sisäisesti tarvittaville tahoille. Hyväksytyt vastaukset ja niihin tehty toivomukset otetaan huomioon hyvinvointialueen toimintasuunnitelman ja talousarvion valmistelussa.

Aluehallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä annettava aluevaltuustolle luettelo niistä ennen edellisen vuoden kesäkuun loppua aluehallitukselle lähetetyistä aloitteista, joihin aluehallitus ei ole antanut ennen vuoden loppua vastausta. Samalla aluehallituksen on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty.

§ 27 Aluehallitukselle osoitettava kysymys

Kysymys on annettava kirjallisena aluevaltuuston sihteerille tai sähköiseen kokousjärjestelmään. Jos kysymys ei koske hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa, tulee aluehallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen ilmoitus, että kysymykseen ei vastata.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut 1–14 valtuutettua, tulee aluehallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen vastaus tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille aluevaltuuston seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, aluehallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta ensiksi pidetään, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava aluevaltuuston kokouksen esityslistalle.

Jos vastausta ei ole voitu antaa tai jos aluevaltuusto päättää palauttaa kysymyksen aluehallitukselle uudelleen vastattavaksi, vastaus on annettava viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua ensiksi pidetään vastauksen antamatta jättämisestä tai palauttamisesta tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa.

Kysymykseen annettu vastaus tai edellä mainittu ilmoitus on merkittävä aluevaltuuston kokouksessa tiedoksi, minkä lisäksi aluevaltuusto asiaa käsitellessään voi hyväksyä toivomuksia, joihin asia antaa aihetta.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään ehdotus valiokunnan asettamiseksi tutkimaan kysymyksessä koskevaa asiaa, aluevaltuusto päättää tästä.

§ 28 Aluevaltuuston kutsuminen koolle vähintään neljäsojan valtuutetuista sitä pyytäessä

Vähintään neljäsoja valtuutetuista voi pyytää hyvinvointialuelain 99 §:n 2 momentin perusteella aluevaltuustoa kokoontumaan käsittelemään ilmoittamaansa asiaa. Pyyntö on annettava kirjallisena hyvinvointialueen kirjaamoon. Jos pyyntö toimitetaan aluevaltuuston puheenjohtajalle aluevaltuuston kokouksen aikana, hänen tulee antaa se hyvinvointialueen kirjaamoon.

Aluehallituksen on valmisteltava vähintään neljäsojan valtuutetuista ilmoittama asia aluevaltuustolle kiireellisesti, viimeistään seitsemän viikon kuluessa esityksen tekemisestä pidettävään aluevaltuuston kokoukseen.

Mikäli seitsemän viikon kuluessa esityksen tekemisestä ei pidetä aluevaltuuston kokousta, aluevaltuusto kutsutaan ylimääräiseen kokoukseen käsittelemään esitettyä asiaa viimeistään seitsemän viikon kuluessa pyynnön toimittamisesta.

§ 29 Kyselytilaisuus ja aluevaltuuston seminaarikokous

Aluevaltuuston puheenjohtaja voi kutsua koolle aluevaltuuston kyselytilaisuuteen, jossa valtuutetuilla on tilaisuus esittää hyvinvointialuejohtajalle tai palvelualuejohtajille vastattavaksi kyselytilaisuudessa esillä oleviksi asioiksi ilmoitettuihin aiheisiin liittyviä kyselyitä. Kysely, joka on tehtävä kirjallisesti, ei saa sisältää perusteluja eikä arvostelevaa lausuntoa. Kokouksessa on mahdollista esittää lyhyitä jatkokyselyitä suullisesti.

Kutsussa on ilmoitettava kyselytilaisuudessa esillä olevat asiat ja se, milloin ja mihin osoitteeseen kyselyt on viimeistään jätettävä.

Kyselytilaisuuden pituudesta, julkisuudesta ja muista menettelytavoista päättää aluevaltuuston puheenjohtaja.

Tilaisuuden asiantuntijat kutsuu aluevaltuuston puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja tai palvelualuejohtaja.

Aluevaltuuston puheenjohtaja voi kutsua koolle aluevaltuuston seminaarikokouksen, jossa käsitellään ajankohtaista aihetta tai aluevaltuuston työskentelyn kehittämistä. Seminaarikokous ei tee hyvinvointialuelain mukaisia päätöksiä käsittelemistään asioista. Seminaarikokouksen pituudesta, julkisuudesta ja muista menettelytavoista päättää aluevaltuuston puheenjohtaja.

Seminaarikokouksen asiantuntijat kutsuu aluevaltuuston puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja tai palvelualuejohtaja.

1.4 Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

§ 30 Yleiset määräykset

Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoon taitettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvässä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä.

Vaali voidaan toimittaa sähköisessä kokouksessa suljetuin lipuin vain, jos vaalisalaisuus on turvattu.

Äänestysliput annetaan aluevaltuuston puheenjohtajalle nimenhuudon määräämässä järjestyksessä.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostama ehdokaspari on hyväksyttävä ennen vaalia. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääni tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa päällyksessä.

§ 31 Enemmistövaali

Jos vaalissa vaaditaan lain mukaan määräänemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon vaalin tuloksen todetessaan.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin luottamushenkilö sitä vaatii.

Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle tai ehdokasparille, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu.

Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen, ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei aluevaltuusto toisin päättä.

§ 32 Aluevaltuuston vaalilautakunta

Aluevaltuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on 5 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Aluevaltuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii aluevaltuuston sihteer, jollei aluevaltuusto toisin päättä.

§ 33 Suhteellisten vaalien aikataulu

Aluevaltuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava aluevaltuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

§ 34 Suhteellisten vaalien ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen aluevaltuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen § 35 :ssä tarkoitetut oikaisut.

§ 35 Suhteellisten vaalien ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, aluevaltuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa on virheellisyys, annetaan listan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

§ 36 Suhteellisten vaalien ehdokaslistojen yhdistelmä

Sitten kun edellä § 35 :ssä mainittuja oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt, vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista aluevaltuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi ja vaadittaessa aluevaltuustolle julkiluettava.

§ 37 Suhteellisten vaalien vaalitoimitus

Suhteellinen vaali toimitetaan suljetuin lipuin. Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava aluevaltuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

§ 38 Suhteellisten vaalien tuloksen toteaminen

Nimenhuudon päätyttyä aluevaltuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä aluevaaleista vaalilaissa säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen aluevaltuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen aluevaltuustolle.

1.5 Pöytä- ja toimituskirjat

§ 39 Pöytäkirja

Aluevaltuuston pöytäkirjaan on merkittävä:

- kokouksessa kulloinkin läsnä olleet valtuutetut sekä milloin puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat ovat toimineet kokouksen puheenjohtajana,
- läsnä olleet läsnäoloon oikeutetut viranhaltijat, sekä nuorisovaltuuston edustaja,
- kokouksen sihteeri,
- kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen,
- pöytäkirjan tarkastajat ja tarkastamisen ajankohta,
- jokaisen asian kohdalla erikseen sen esittely, tehdyt ehdotukset, niiden kannattaminen tai mahdollinen raukeaminen, äänestykset äänestystuloksineen, vaalit ja niissä toimineet ääntenlaskijat sekä vaalien tulokset, esteellisiksi todetut valtuutetut ja ilmoitetut eriävät mielipiteet sekä
- muut kokousta ja sen kulkua selvittävät seikat. Pöytäkirjaan on liitettävä nimenhuuto- ja äänestysluettelot.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirjan tarkastaminen osoitetaan allekirjoittamalla se.

Pöytäkirjaan on kirjoitettava tai liitettävä muutoksenhakuosoitus.

Pöytäkirjaan on merkittävä, milloin pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä.

§ 40 Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Aluevaltuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua, ellei aluevaltuusto ole päättänyt, että pöytäkirja kokonaisuudessaan tai jonkin asian kohdalla tarkastetaan muulla tavalla.

Jos pöytäkirja ei sitä tarkastamaan valitun valtuutetun mielestä vastaa kokouksen kulkua, hänen tulee ilmoittaa siitä viipymättä sihteerille, joka tarvittaessa tarkistaa muotoilun puheenjohtajan kanssa. Puheenjohtajan kanssa käydyn keskustelun perusteella sihteeri joko korjaa pöytäkirjan ja toimittaa aluevaltuuston puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille uuden version tai ilmoittaa pöytäkirjan tarkastajille, että pöytäkirja vastaa puheenjohtajan käsitystä kokouksen kulusta.

Jos pöytäkirjaa tarkastamaan valittu valtuutettu ei hyväksy aluevaltuuston pöytäkirjaa joltakin osin, pöytäkirjan oikeellisuus tarkastetaan tältä osin seuraavassa aluevaltuuston kokouksessa.

2. Aluehallitus

§ 41 Kokoonpano

Aluehallituksessa on seitsemäntoista jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee aluehallituksen puheenjohtajan ja 2 varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Aluehallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten tulee olla joko aluevaltuutettuja tai varavaltuutettuja.

Aluehallituksessa on yksilöasioiden jaosto, jonka kokoonpanosta määrätään jäljempänä.

§ 42 Aluehallituksen tehtävät ja toimivalta

Aluehallituksen tehtävänä on hyvinvointialuelain mukaan:

- 1) vastata hyvinvointialueen hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa hyvinvointialueen etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa hyvinvointialuetta ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa hyvinvointialuetta työnantajana ja vastata hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata hyvinvointialueen toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata hyvinvointialuekonsernin omistajaohjauksesta sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen muiden tuottajien ohjauksesta ja valvonnasta (esim. HUS-yhtymä);
- 7) huolehtia hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä;
- 8) huolehtia hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen järjestämisestä.

Aluehallituksen tehtävänä on lisäksi:

- 9) vastata hyvinvointialuekonsernin konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestämisestä sekä konserniohjauksen periaatteiden ja konserniyhteisöille asetettavien tavoitteiden valmistelusta,
- 10) vastata hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvan oman tuotannon sekä muiden palveluntuottajien ohjauksesta ja valvonnasta,
- 11) hyväksyä omavalvontaohjelmat,
- 12) huolehtia hyvinvointialueen rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty,

- 13) päättää palvelujen järjestämisen periaatteista hyvinvointialuestrategian mukaisesti,
- 14) päättää omaishoidon tuen palkkiot,
- 15) päättää palvelujen järjestämisen ja toteutuksen strategisista hankinnan periaatteista hyvinvointialuestrategian mukaisesti,
- 16) päättää yhtiöiden ja muiden yhteisöjen sekä säätiöiden perustamisesta ja purkamisesta, osakkeiden ja osuuksien ostamisesta ja myymisestä, mikäli osakkeiden ja osuuksien arvo on enintään 10 miljoonaa euroa,
- 17) päättää yhdistysten, järjestöjen ja vastaavien jäsenyydestä,
- 18) nimetä hyvinvointialueen luottamushenkilöedustajat eri yhtymien kokouksiin ja hallintoelimiin sekä antaa näille edustajille toimiohjeet hyvinvointialueen kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin,
- 19) asettaa hyvinvointialueella säädetty vaikuttamistoimielimet ja huolehtia näiden toimintaedellytyksistä,
- 20) päättää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta ja sen toimenpiteiden toteutumisen seurannasta,
- 21) johtaa hyvinvointialueen viestintää ja antaa tarvittaessa yleisohjeita viestinnästä,
- 22) päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta ja myymisestä, ellei toimivaltaa ole annettu hyvinvointialuejohtajalle,
- 23) päättää irtaimen omaisuuden luovuttamisesta, ellei toimivaltaa ole annettu hyvinvointialuejohtajalle,
- 24) päättää lausuntojen antamisesta koko hyvinvointialuetta koskevissa merkittävissä asioissa,
- 25) vastata hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden hallinnasta,
- 26) vastata valmiussuunnitelmin ja etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä siitä, että hyvinvointialueen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa,
- 27) valvoa, että turvallisuus- ja varautumisjärjestelyt toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti sekä antaa osana sisäisen valvonnan raportointia sekä toimintakertomuksessa tiedot turvallisuus- ja varautumisjärjestelyistä, keskeisistä johtopäätöksistä sekä myös selvityksen merkittävimmistä turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä,
- 28) vastata ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisen tukemisesta,

- 29) esittää edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen,
- 30) antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin kansalliskielilautakunnan antama kertomus kielivähemmistön palvelujen toteutumisesta antaa aihetta,
- 31) vastata osana palveluiden järjestämisen tehtäväänsä ruotsin kielellä annettavien sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden toteutumisesta koko hyvinvointialueella,
- 32) vastata osana palveluiden järjestämisen tehtäväänsä vieraskielisten palvelujen kehittämisestä ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä,
- 33) toimia hyvinvointialueen tartuntatautien torjunnasta vastaavana ja pelastustoimen monijäsenisenä toimielimenä,
- 34) valmistella ja esittää edelleen aluevaltuustolle pelastustoimen palvelutasopäätöksen,
- 35) tehdä vuosittain selvitys pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta alueellaan,
- 36) hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintasäännön
- 37) vastata tiedonhallinnan lainmukaisista tehtävistä ja siitä, että tiedonhallintalain vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty hyvinvointialueella,
- 38) vastata siitä, että arkistotoimen lainmukaisten tehtävien vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty hyvinvointialueen viranomaisen tehtävissä,
- 39) ratkaista luottamushenkilön vaatimus häneltä evätyn luottamustoimisuhteeseen perustuvan palkkion tai korvauksen suorittamisesta.
- 40) päättää toimitilaohjelman hyväksymisestä
- 41) päättää merkittävistä toimitilojen hankesuunnitelmista
- 42) päättää liikkumista tukevien palveluiden toimintaohjeesta
- 43) päättää perhehoidon palkkioiden periaatteista
- 44) päättää palvelusetelin käyttöönotosta palvelussa
- 45) päättää palvelua tuottavan toiminnon käynnistämisestä ja lopettamisesta
- 46) antaa selityksen, vastineen ja lausunnon aluevaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta silloin, kun aluehallitus yhtyy valtuuston päätökseen.

Aluehallituksen tehtävistä määrätään lisäksi hallintosäännön osissa IV (Sisäinen valvonta), VI (Henkilöstöasiat), VII (Talous) ja IX (Luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntö).

§ 43 Aluehallituksen puheenjohtajan tehtävät

Aluehallituksen puheenjohtaja

- 1) johtaa hyvinvointialuestrategian ja aluehallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa, tekee yhteistyötä kaupunkien ja kuntien poliittisen johdon kanssa sekä pitää yhteyttä hyvinvointialueen asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin, yhdessä aluehallituksen varapuheenjohtajien kanssa,
- 2) toimii hyvinvointialuejohtajan esihenkilönä siltä osin, kun muualla hallintosäännössä ei ole toisin määrätty.

§ 44 Esittely

Esittelijänä toimii hyvinvointialuejohtaja ja hyvinvointialuejohtajan niin päätettäessä palvelualuejohtajat omaan palvelualueeseensa kuuluvien asioiden osalta.

3. Tarkastuslautakunta

§ 45 Kokoonpano

Tarkastuslautakunnassa on 13 jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee lain mukaan olla aluevaltuutettuja.

§ 46 Tarkastuslautakunnan kokoukset ja esittely

Tarkastuslautakunnan kokouksissa esittelijänä toimii ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtava viranhaltija. Hänen ollessaan estynyt tai esteellinen toimii esittelijänä lautakunnan määräämä viranhaltija. Tarkastuslautakunta voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Tilintarkastajan ja muiden läsnäolo- ja puheoikeudesta ja -velvollisuudesta on määrätty jäljempänä kohdassa "Läsnäolo- ja puheoikeus". Tilintarkastajalla on velvollisuus olla läsnä lautakunnan kokouksissa lautakunnan niin päätettäessä.

Aluehallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

§ 47 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Tarkastuslautakunta huolehtii hyvinvointialueilla säädettyjen tehtävien mukaisesti hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toimintaan ja talouteen kohdistuvasta tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarviointista sekä sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnasta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hyvinvointialuelain mukaan:

- 1) valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyyttä talouden tasapainotuksen kannalta;
- 4) huolehtia hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi;
- 6) valmistella aluehallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi;
- 7) laatia arviointisuunnitelma ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on lisäksi:

- 8) seurata tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehdä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 9) huolehtia siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa,
- 10) tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan sekä ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla,
- 11) tehdä esitys lautakunnan talousarvioksi ja -suunnitelmaksi sekä hyväksyä lautakunnan arviointiohjelma ja toimintakertomus,
- 12) arvioida hyvinvointialueen konserniyhteisöjen hallintoa ja taloutta,
- 13) päättää selvitysten ja tarkastusten hankinnoista lautakunnan talousarvion rajoissa,
- 14) olla hyvinvointialuelain mukaisen sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja saattaa ilmoitukset tiedoksi aluevaltuustolle vuosittain sekä huolehtia sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkistamisesta hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Arviointikertomuksen lisäksi tarkastuslautakunta voi antaa aluevaltuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana aluevaltuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Tarkastuslautakunta tiedottaa ja raportoi tehtäviinsä liittyvistä asioista ensisijaisesti aluevaltuustolle. Muu tiedottaminen tapahtuu lautakunnan puheenjohtajan toimesta, ellei lautakunta toisin päättä.

§ 48 Tilintarkastajan valinta

Aluevaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

§ 49 Ulkoisen tarkastuksen yksikkö

Tarkastuslautakuntaa ja tilintarkastajaa avustaa ulkoisen tarkastuksen yksikkö, johon kuuluvat lautakunnan alaiset viranhaltijat ja työntekijät. Ulkoisen tarkastuksen yksikön tehtäviin kuuluu hyvinvointialueen hallinnon ja talouden tarkastaminen.

Ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan tehtävänä on

- 1) johtaa yksikön toimintaa ja toimia yksikön viranhaltijoiden ja työntekijöiden esihenkilönä,
- 2) vastata lautakunnan käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta,
- 3) vastata yksikön tekemästä sopimuksenmukaisesta tilintarkastusyhteisön avustamisesta,
- 4) vastata yksikön tekemistä tarkastuksista,
- 5) päättää ulkoisen tarkastuksen palvelu- ja tarvikehankinnoista lautakunnan talousarvion rajoissa ja
- 6) hyväksyä lautakuntaa ja yksikköä koskevat laskut.

Ulkoisen tarkastuksen yksikön tarkastushenkilöstöllä on asioiden salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kaikki tehtävän hoitamisessa tarvitsemansa tiedot.

§ 50 Tilintarkastajan tehtävät ja raportointi

Tilintarkastajan on laissa säädetyn lisäksi laadittava toimikaudekseen tarkastussuunnitelma ja vuosittainen työohjelma ja annettava ne tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnalle sen määrämällä tavalla.

§ 51 Arviointikertomus ja tilintarkastuskertomus aluevaltuustolle

Lautakunta antaa aluevaltuustolle vähintään viikkoa ennen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyä koskevan esityslistan julkaisemista arviointikertomuksensa, jossa annetaan arvio aluevaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta edellisenä vuonna sekä siitä, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lautakunta tekee ehdotuksen aluevaltuustolle, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko vastuuvapaus myöntää tilivelvollisille.

Lautakunta esittää kannanottonsa tilintarkastuskertomuksessa tehtyihin muistutuksiin sekä asianomaisten niistä antamiin selityksiin ja aluehallituksen lausuntoon sekä tekee ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä.

4. Aluevaalilautakunta

§ 52 Aluevaalilautakunta

Aluevaalilautakunnasta säädetään vaalilaissa.

Esittelijästä päättää hyvinvointialuejohtaja erikseen. Hyvinvointialuejohtaja voi halutessaan toimia asian esittelijänä.

5. Kansalliskielilautakunta

§ 53 Kokoonpano

Kansalliskielilautakunnassa on 13 jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Puheenjohtajan tulee olla aluevaltuutettu. Lautakunnan jäseniksi valitaan hyvinvointialueen kielivähemmistöön kuuluvia henkilöitä.

§ 54 Kansalliskielilautakunnan tehtävät

Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on hyvinvointialuelain mukaan:

- 1) selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen;
- 2) selvittää, arvioida ja määritellä hyvinvointialueen vähemmistökielellä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua;
- 3) selvitysten, arvioinnin ja seurannan perusteella tehdä aluehallitukselle ehdotuksia toimenpiteiksi kielivähemmistön palvelujen ja palveluketjujen kehittämiseksi sekä henkilöstön kielitaitovaatimuksiksi ja kielitaidon kehittämiseksi;

- 4) kaksikielisellä hyvinvointialueella, jonka vähemmistökieli on ruotsi, tehdä ehdotuksia kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyötä ja työnjakoa koskevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 39 §:ssä tarkoitetun sopimuksen sisällöksi, antaa sopimuksesta lausunto aluevaltuustolle sekä seurata sopimuksen toteutumista.

Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on lisäksi:

- 5) ohjata oman tehtäväalueensa osalta strategiatyötä ja seurata ja arvioida osaltaan strategian toteutumista,
- 6) ohjata oman tehtäväalueensa osalta palvelustrategian valmistelua ja seurata ja arvioida osaltaan palvelustrategian toteutumista,
- 7) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi ja seurata oman tehtäväalueensa osalta talousarvion toteutumista,
- 8) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen investointisuunnitelmaksi
- 9) tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa,
- 10) tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Lautakunnan on annettava vuosittain aluehallitukselle kertomus kielivähemmistön palvelujen toteutumisesta. Aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin lautakunnan antama kertomus antaa aihetta.

§ 55 Esittely

Esittelijästä päättää hyvinvointialuejohtaja erikseen. Hyvinvointialuejohtaja voi halutessaan toimia asian esittelijänä.

6. Palvelut ja henkilöstö -lautakunta

§ 56 Kokoonpano

Palvelut ja henkilöstö -lautakunnassa on 13 jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan tulee olla aluevaltuutettu.

§ 57 Palvelut ja henkilöstö -lautakunnan tehtävät

Palvelut ja henkilöstö -lautakunnan strategisena vastuualueena on käsitellä ja linjata sosiaali- ja terveystalouden yhdenvertaisuuteen ja saatavuuteen liittyviä asioita sekä huolehtia integraatiotavoitteen toteutumisesta. Lautakunta seuraa ja arvioi henkilöstöpolitiikkaa henkilöstön saatavuutta sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien huomioimista palvelujen suunnittelussa. Lisäksi lautakunnan vastuualueena on strategisen vastuualueensa omavalvonta ja erikoissairaanhoidon seuranta ja arviointi.

Lautakunnan tehtävänä on

- 1) ohjata oman vastuualueensa osalta strategiatyötä ja seurata ja arvioida osaltaan strategian toteutumista,
- 2) ohjata oman vastuualueensa osalta palvelustrategian valmistelua ja seurata ja arvioida osaltaan palvelustrategian toteutumista,
- 3) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi ja seurata oman vastuualueensa osalta talousarvion toteutumista,
- 4) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen investointisuunnitelmaksi,
- 5) seurata ja arvioida palvelujen saatavuutta, yhdenvertaisuutta sekä palveluketjujen ja -kokonaisuuksien yhteensovittamista ja tehdä niitä koskevia esityksiä,
- 6) seurata ja arvioida erikoissairaanhoidon toimintaa,
- 7) seurata, arvioida ja edistää henkilöstön saatavuutta,
- 8) seurata ja arvioida hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikkaa
- 9) ohjata henkilöstöpolitiikan strategisten linjausten valmistelua,
- 10) ohjata henkilöstökertomuksen valmistelua
- 11) ohjata tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelua ja seurata sen toimenpiteiden toteutumista
- 12) vastata alueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien periaatteista ja edistämisestä
- 13) seurata ja edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista,
- 14) ohjata osallisuusohjelman valmistelua
- 15) hyväksyä tarvittavat laatu- ja omavalvontaraportit sekä selvitykset,
- 16) tehdä esityksiä aluehallitukselle oman vastuualueensa osalta.

§ 58 Esittely

Esittelijästä päättää hyvinvointialuejohtaja erikseen. Hyvinvointialuejohtaja voi halutessaan toimia asian esittelijänä.

7. Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta

§ 59 Kokoonpano

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnassa on 13 jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan tulee olla aluevaltuutettu.

§ 60 Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävät

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan strategisena vastuualueena on käsitellä ja linjata tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa, osaamista ja koulutusta sekä korkeakoulu- ja yritysysteistyötä. Lautakunta seuraa ja arvioi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, kestävästä kehitystä hyvinvointialueella, yhteistyötä kuntien kanssa sekä alueen demografista kehitystä. Lisäksi lautakunnan strategiseen vastuualueeseen kuuluu digitalisaation mahdollisuuksien tunnistaminen ja järjestöt.

Lautakunnan tehtävänä on

- 1) ohjata oman vastuualueensa osalta strategiatyötä ja seurata ja arvioida osaltaan strategian toteutumista,
- 2) ohjata oman vastuualueensa osalta palvelustrategian valmistelua ja seurata ja arvioida osaltaan palvelustrategian toteutumista,
- 3) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi ja seurata oman vastuualueensa osalta talousarvion toteutumista,
- 4) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen investointisuunnitelmaksi,
- 5) seurata ja arvioida hyvinvointialueen toiminnan yhteen sovittamista kuntien ja kolmannen sektorin toimintaan edistäen hyvinvointia ja terveyttä,
- 6) ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain sekä seurata ja arvioida osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista,
- 7) ohjata aluehallitukselle laadittavaa ehdotusta neuvotteluihin hyvinvointialueen ja kuntien välisen yhteistyön yhteistyörakenteista, toimintamalleista ja tiedonkulusta sekä seurata ja edesauttaa sovitun yhteistyön toteutumista,
- 8) ohjata ilmasto-ohjelman valmistelua

- 9) vastata kestäväen kehityksen periaatteista ja edistymisestä
- 10) seurata, arvioida ja edistää hyvinvointialueen tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja innovaatiotoimintaa sekä korkeakoulu- ja yritysysteistyötä,
- 11) seurata muiden kuin kansalliskieliryhmien asioita,
- 12) seurata ja ennakoida hyvinvointialueen palvelualueiden kehitystä, palvelujen uudistamisen linjauksia, ja digitalisaatiota lyhyellä ja pitkällä aikavälillä muualla Suomessa ja kansainvälisesti,
- 13) hyväksyä avustusten myöntämisen periaatteet sekä vastata avustusten myöntämisestä määrärahojen puitteissa,
- 14) tehdä esityksiä aluehallitukselle oman vastuualueensa osalta.

§ 61 Esittely

Esittelijästä päättää hyvinvointialuejohtaja erikseen. Hyvinvointialuejohtaja voi halutessaan toimia asian esittelijänä.

8. Valmius- ja turvallisuuslautakunta

§ 62 Kokoonpano

Valmius- ja turvallisuuslautakunnassa on 13 jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan tulee olla aluevaltuutettu.

§ 63 Valmius- ja turvallisuuslautakunnan tehtävät

Valmius- ja turvallisuuslautakunnan strategisena vastuualueena on hyvinvointialueen kokonaisturvallisuus. Lautakunta seuraa ja arvioi hyvinvointialueen riskienhallintaa, pelastustoimea sekä palvelujärjestelmän toimivuutta turvallisuusnäkökulmasta.

Lautakunnan tehtävänä on

- 1) ohjata oman vastuualueensa osalta strategiatyötä ja seurata ja arvioida osaltaan strategian toteutumista,
- 2) lausua aluehallitukselle valmiussuunnitelmista ja häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisen etukäteisvalmisteluista,
- 3) seurata, arvioida ja raportoida aluehallitukselle turvallisuus- ja varautumisjärjestelyjen toteuttamisesta,
- 4) ohjata pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelua,
- 5) ohjata vuosittaisen selvityksen valmistelua koskien pelastustoimen palvelujen toteutumista ja talouden tilaa alueella

- 6) seurata ja arvioida pelastustoimen palvelujen lainmukaisuutta, vaikuttavuutta, palvelutason toteutumista sekä raportoida asiasta aluehallitukselle vuosittain,
- 7) lausua aluehallitukselle vuosittaisesta selvityksestä pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta,
- 8) hyväksyä hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvista pelastustoimen tehtävistä ja palveluista laadittu omavalvontaohjelma,
- 9) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi ja seurata oman vastuualueensa osalta talousarvion toteutumista,
- 10) lausua aluehallitukselle ehdotuksesta hyvinvointialueen investointisuunnitelmaksi,
- 11) tehdä esityksiä aluehallitukselle oman vastuualueensa osalta.

§ 64 Esittely

Esittelijästä päättää hyvinvointialuejohtaja erikseen. Hyvinvointialuejohtaja voi halutessaan toimia asian esittelijänä.

9. Aluehallituksen yksilöasioiden jaosto

§ 65 Kokoonpano

Aluehallituksessa on yksilöasioiden jaosto, jossa on 5 jäsentä, joista aluevaltuusto valitsee jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan tulee olla aluevaltuutettu.

§ 66 Aluehallituksen yksilöasioiden jaoston tehtävät ja toimivalta

Aluehallituksen yksilöasioiden jaoston tehtävänä on päättää asiakkaan oikaisuvaatimuksena hyvinvointialueen käsiteltäväksi saattamat seuraavat asiat

- viranhaltijan yksilöasiassa tekemä päätös,
- muu kuin maksukyvyn mukaan määräytyvää asiakasmaksua koskeva lasku.

Yksilöasioiden jaostossa käsiteltävät asiat ovat salassa pidettäviä. Asioita käsiteltäessä kokouksessa voivat olla läsnä jäsenten, esittelijöiden ja sihteerin lisäksi ne henkilöt, joiden viran tai tehtävien hoitoon asia välittömästi liittyy.

§ 67 Esittely

Esittelijästä päättää hyvinvointialuejohtaja erikseen. Hyvinvointialuejohtaja voi halutessaan toimia asian esittelijänä.

II OSA Hallinto, päätöksenteko ja kokousmenettely

10. Hallinto, päätöksenteko ja kokousmenettely

§ 68 Kokousmenettely

Tämän luvun 68-80 §:ien kokousmenettelyä koskevia määräyksiä noudatetaan aluevaltuustoa lukuun ottamatta hyvinvointialueen toimielimissä sekä soveltuvin osin toimikunnissa.

§ 69 Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan. Puheenjohtaja päättää sähköisen kokouksen pitämisestä ja sähköisestä päätöksentekomenettelystä.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

§ 70 Kokouksen koollekutsuminen

Kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, 5 päivää ennen kokousta. Kokouskutsun yhteydessä toimitetaan kokouksen esityslista, jossa tulee olla selostus ja päätöksenteon perustelut kustakin käsiteltävänä olevasta asiasta ja päätösehdotus. Kokouskutsu voidaan toimittaa myös sähköisesti.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus. Esityslista toimitetaan myös varajäsenille tiedoksi, mikäli salassapidosta ei muuta johdu.

§ 71 Jatkokokous

Jos kokousasioita ei ole saatu kokouksessa käsitellyiksi, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

§ 72 Kokouksen johtaminen

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. asiat käsitellään asialistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä. Toimitella voi päätätä ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimitellimen kokouksessa. Puheenjohtaja voi varoituksen annettuaan määrätä poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

§ 73 Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan iältään vanhimman jäsenen johdolla kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

§ 74 Esittely

Asiat päätetään toimitellimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana. Esittelijällä on oikeus poistaa asia esityslistalta ennen kuin päätös on kokouksessa tehty.

Esittelijästä määrätään asianomaista toimitellintä koskevassa luvussa. Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen toimii esittelijänä hänen sijaisekseen määrätty.

Jos esittelijä ja hänen sijaisekseen määrätty on estynyt tai esteellinen, asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan, valmius- ja turvallisuuslautakunnan, palvelut ja henkilöstö -lautakunnan sekä kansalliskielilautakunnan lausunnot käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä

§ 75 Esteellisyyden toteaminen

Toimitellimen puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava jäsenen tai muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys toimitellimen ratkaistavaksi.

§ 76 Varajäsenen kutsuminen

Toimitellimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään.

§ 77 Läsnäolo- ja puheoikeudet

Hyvinvointialueen eri toimitellinten kokouksissa on jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus:

Aluehallituksessa:

- aluevaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat,
- hyvinvointialuejohtaja, palvelualuejohtajat,
- hyvinvointialuejohtajan ja palvelualuejohtajien kokoukseen erikseen määräämät viranhaltijat tai aluehallituksen tai esittelijän erikseen kutsumat asiantuntijat,
- kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja,
- nuorisovaltuuston edustaja.

Tarkastuslautakunnassa:

- tilintarkastaja,
- lautakunnan määräämät luottamushenkilöt ja viranhaltijat lautakunnan kokouksissa.

Kansalliskielilautakunnassa:

- aluehallituksen puheenjohtaja sekä aluehallituksen nimeämä edustaja tai varaedustaja,
- hyvinvointialuejohtaja,
- lautakunnan määräämät luottamushenkilöt ja viranhaltijat lautakunnan kokouksissa,
- nuorisovaltuuston edustaja.

Aluevaalilautakunnassa:

- vaalilaissa säädetyn mukaisesti.

Muissa lautakunnissa:

- aluehallituksen puheenjohtaja sekä aluehallituksen nimeämä edustaja tai varaedustaja,
- hyvinvointialuejohtaja,
- palvelualuejohtajat omaan palvelualueeseensa kuuluvien asioiden osalta,
- hyvinvointialuejohtajan kokoukseen erikseen määräämät viranhaltijat tai lautakunnan tai esittelijän erikseen kutsumat asiantuntijat,
- nuorisovaltuuston edustaja,
- palvelut ja henkilöstö –lautakunnassa henkilöstöjohtaja sekä kaksi henkilöstön edustajaa, joita valitessa tulee huomioida alueelliset erityispiirteet.

Kokouksessa voi lisäksi olla läsnä erillinen sihteeri. Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolosta ja puheoikeudesta määrätään asianomaisen toimielimen yhteydessä.

Muiden vaikuttamistoimielinten kuin nuorisovaltuuston edustajalla on toimielimessä läsnäolo- ja puheoikeus yksittäisessä kokousasiassa toimielimen puheenjohtajan tai sen esittelijän harkinnan mukaan.

Salassa pidettäviä asioita käsiteltäessä kokouksessa voivat olla jäsenten, esittelijän ja sihteerin lisäksi läsnä vain aluehallituksen edustaja, hyvinvointialuejohtaja, palvelualuejohtaja sekä esittelijän tarvittaessa kutsuma asiantuntija.

§ 78 Sähköinen kokous ja sähköinen päätöksentekomenettely

Kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Asioista voidaan päättää sähköisesti ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

§ 79 Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla sihteeri. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirjan tarkastaminen osoitetaan allekirjoittamalla se.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään:

järjestäytymistietoina:

- toimielimen nimi,
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika, kokouksessa pidetyt tauot sekä kokouspaikka,
- läsnä olleet,
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

asian käsittelytietoina:

- asiaotsikko,
- asian järjestysnumero esityslistalla,
- esteellisyys,
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu,
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos,
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos,

- päätös,
- eriävä mielipide.

laillisuustietoina:

- oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus
- puheenjohtajan allekirjoitus,
- sihteerin varmennus,
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta,
- merkintä nähtävänä pidosta, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.

§ 80 Pöytäkirjojen ja viranhaltijapäätösten nähtävänä pitäminen

Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset pidetään yleisesti nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla siten, kuin hyvinvointialueissa säädetään.

§ 81 Aluehallituksen otto-oikeus

Asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi päättää aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja tai palvelualuejohtaja palvelualueellaan.

§ 82 Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Aluehallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava aluehallitukselle tehdyistä päätöksistä lukuun ottamatta niitä asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei sille tarvitse erikseen ilmoittaa otto-oikeuden käyttämistä varten, tai joissa aluehallituksella ei ole otto-oikeutta.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi.

§ 83 Hyvinvointialueen jäsenten aloitteet

Hyvinvointialueen jäsenellä sekä hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimillä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa. Aluehallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä aluevaltuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä hyvinvointialueen toimintaa koskevista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Aluevaltuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Sen viranomaisen, jonka käsiteltäväksi aloite kuuluu, on ilmoitettava aloitteen tekijälle kuukauden kuluessa aloitteen tekemisestä sen arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

11. Hallintokieli ja kaksikielisyys hyvinvointialueen toiminnassa

§ 84 Toimielinten kokouskutsujen, esityslistojen ja pöytäkirjojen kieli

Asiasta on aluevaltuuston osalta määrätty aluevaltuustoa koskevassa luvussa.

Aluehallituksen kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen on laadittava suomen ja ruotsin kielellä. Kansalliskielilautakunnan kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen on laadittava suomen ja ruotsin kielellä. Vaikuttamistoimielinten kokouskutsut, esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen on laadittava suomen ja ruotsin kielellä.

Toimielimen jäsenellä on oikeus käyttää suomea tai ruotsia kokouksessa sekä pöytäkirjaan liitettävässä kirjallisessa lausunnossa tai mielipiteessä. Jos toimielimen muu jäsen ei ymmärrä suullista puheenvuoroa, se on pyynnöstä hänelle lyhyesti selostettava, puheenjohtajan tai hänen määräämänsä toimesta.

Mikäli asianosaista koskeva päätös on käsitelty kokouksessa muulla kuin pöytäkirjakielellä, laaditaan pöytäkirja tämän asian osalta sekä käsittelykielellä että pöytäkirjakielellä.

§ 85 Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet hyvinvointialueen hallinnossa

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on kaksikielinen hyvinvointialue, jonka hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava tasapuolisesti huomioon suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet ja eri kieliryhmien tarpeet. Hyvinvointialueen palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita ja palvelujen käyttäjiä pystytään palvelemaan heidän omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi, kaikilla hyvinvointialueen tehtäväalueilla.

Henkilöstön riittävä suomen ja ruotsin kielen taito on varmistettava. Viranhaltijoilta ja työntekijöiltä vaadittavasta kielitaidosta on voimassa, mitä erikseen on tämän hallintosäännön henkilöstöä koskevassa luvussa tai muualla määrätty tai päätetty.

§ 86 Kielelliset oikeudet hyvinvointialueen toiminnassa

Hyvinvointialueen toiminnassa on riittävällä tavalla turvattava laissa säädettyjen kielellisten oikeuksien toteutuminen.

Kun palveluja järjestetään ostopalveluina, tulee hyvinvointialueen sopimuksiin otettavilla määräyksillä varmistaa, että palvelun käyttäjien kielilain mukaiset kielelliset oikeudet toteutuvat vastaavalla tavalla kuin niiden tulee toteutua hyvinvointialueella.

Mikäli ostettava palvelu kohdistuu vain toiseen kieliryhmään, palvelua voidaan antaa ja asiakasviestintä voi tapahtua yksinomaan asianomaisen kieliryhmän kielellä.

12. Tiedonhallinta ja asiakirjahallinto

§ 87 Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon vastuut ja organisointi

Aluehallitus vastaa tiedonhallinnan lainmukaisista tehtävistä ja siitä, että tiedonhallintalain vastuut, käytännöt ja valvonta on määriteltä hyvinvointialueella. Aluehallitus vastaa myös siitä, että arkistotoimen lainmukaisten tehtävien vastuut, käytännöt ja valvonta on määriteltä hyvinvointialueen viranomaisen tehtävissä.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella tarkemmin organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

§ 88 Hyvinvointialueen nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen

Aluevaltuuston ja aluehallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa hyvinvointialuejohtaja, ellei hallintosäännössä ole toisin määrätty tai aluehallitus ole päättänyt toisin.

Muut hyvinvointialuetta koskevat sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa hyvinvointialuejohtaja alla mainituin poikkeuksin:

- Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämässään asioissa.
- Hallinnon ja talouden arviointiin ja tarkastukseen liittyvät sopimukset, mukaan lukien tilintarkastussopimuksen, allekirjoittavat tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtava viranhaltija.
- Hankinta-asiakirjojen allekirjoittamisesta on määrätty erikseen hallintosäännön hankintoja koskevassa osiossa.

Ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtava viranhaltija allekirjoittaa tarkastuslautakuntaa ja ulkoisen tarkastuksen yksikköä koskevat muut asiakirjat kuin edellä mainitut.

Asiakirjojen allekirjoittamisesta mukaan lukien tiedoksiantojen vastaanottamisesta sekä rekisterinpitäjän nimen kirjoittamisesta määrätään lisäksi hyvinvointialuejohtajan toimintaohjeessa. Oikeuskäsittelyihin ja muuhun viranomaistoimintaan tarvittavat valtakirjat allekirjoittaa hyvinvointialuejohtaja.

§ 89 Asiakirjojen antamisesta päättäminen

Asiakirjojen antamista ja tietopyyntöjä koskevaa toimivaltaa käyttää tehtäväalueellaan:

- hyvinvointialuejohtaja,
- palvelualuejohtaja palvelualueensa osalta,
- ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtava viranhaltija.

III OSA Viranhaltijaorganisaatio

§ 90 Hyvinvointialueen organisaatio ja johtaminen

Hyvinvointialuetta johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialuejohtaja. Hyvinvointialuejohtajan alaisena toimivat konsernipalvelujen johtaja, palvelutuotannon johtaja ja pelastusjohtaja.

Hyvinvointialueen organisaation muodostaa

- Ikääntyneiden palvelut, jota johtaa palvelualuejohtaja,
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut, jota johtaa palvelualuejohtaja,
- Yhteiset sosiaali- ja terveystyöpalvelut, jota johtaa palvelualuejohtaja,
- Vammaispalvelut, jota johtaa palvelualuejohtaja,
- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, jota johtaa pelastusjohtaja,
- Konsernipalvelut, jota johtaa konsernipalvelujen johtaja,
- Palvelutuotannon ohjaus, jota johtaa palvelutuotannon johtaja.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella tarkemmasta organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

Mikäli terveydenhuollon toimintayksikölle nimetty vastaava lääkäri ei ole tässä hallintosäännössä määritelty palvelualuejohtaja, on vastaavan lääkärin asema ja toimivaltuudet hyvinvointialueen ylimmässä johdossa määriteltävä hyvinvointialuejohtajan vahvistamassa toimintaohjeessa siten, että vastaava lääkäri kykenee tosiasiasa vastaamaan lain edellyttämällä tavalla terveydenhuollon toimintayksikön terveyden- ja sairaanhoidon johtamisesta ja valvonnasta.

§ 91 Hyvinvointialuejohtajan tehtävät ja toimivalta

Hyvinvointialuejohtaja

- 1) johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta,
- 2) vastaa siitä, että aluevaltuuston, aluehallituksen ja muiden toimielinten kokouksissa, joissa hyvinvointialuejohtaja toimii esittelijänä, käsiteltävät asiat asianmukaisesti valmistellaan, yhteen sovitetaan ja pannaan täytäntöön,
- 3) vastaa hyvinvointialueen kansallisista hyvinvointialueneuvotteluista,
- 4) vastaa yhteistyöalueen neuvotteluista,
- 5) vastaa riskienhallinnan käytännön toteutuksesta hyvinvointialueella,

- 6) vastaa hyvinvointialueen tietosuojan, tietoturvan ja tiedonhallinnan tarkemmasta ohjauksesta,
- 7) vastaa hyvinvointialueen alueellisesta, kansallisesta ja kansainvälisestä edunvalvonnasta aluevaltuuston ja aluehallituksen linjausten mukaisesti,
- 8) vastaa yhteistyöstä alueen kuntien kanssa, kansallisesta ja kansainvälisestä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen yhteistyöstä sekä yhteydenpidosta valtion viranomaisiin ja muusta vastaavasta alueellisesta yhteistyöstä,
- 9) edustaa tai määrää hyvinvointialueen edustajan yhteisöjen ja säätiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin ja vastaaviin sekä antaa toimiohjeet edustajille, siltä osin kuin toimivalta ei kuulu aluehallitukselle tai aluehallitus ei kokousaikataulusta johtuen voi nimetä edustajaa,
- 10) nimeää hyvinvointialueen ehdokkaat yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimiin ja tilintarkastajiksi sekä antaa ohjeet hyvinvointialuetta yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille hyvinvointialueen kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, siltä osin kuin toimivalta ei kuulu aluehallitukselle tai aluehallitus ei kokousaikataulusta johtuen voi nimetä edustajaa,
- 11) edustaa tai määrää aluehallituksen edustajan hyvinvointialuetta koskevissa neuvotteluissa ja tilaisuuksissa, jollei aluehallitus ole toisin päättänyt,
- 12) päättää hyvinvointialueen edustustilaisuuksien järjestämisestä sekä aluevaltuuston ja aluehallituksen edustus- ja käyttövarojen käytöstä,
- 13) päättää aluevaltuuston vahvistaman talousarvion ja aluevaltuuston vahvistaman rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti talousarviolainojen ottamisesta, lainojen ennaikaisesta takaisinmaksusta, lainahtojen muuttamisesta ja antolainojen myöntämisestä,
- 14) päättää korkosuojauksista, varojen sijoittamisesta ja varallisuuden hoidon palveluista aluevaltuuston vahvistaman rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti,
- 15) päättää hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat,
- 16) päättää hyvinvointialueen vakuutuksista,
- 17) päättää leasingrahoitussopimuksista,
- 18) päättää hakea hyvinvointialueen puolesta valtionosuudet ja -avustukset sekä niihin verrattavat etuudet,
- 19) päättää hyvinvointialueen ennakkokannan antamisesta konserniohjeen edellyttämissä asioissa,
- 20) päättää irtaimen omaisuuden luovuttamisesta, jos omaisuuden käypä arvo ei ylitä 5 miljoonaa euroa,

- 21) päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta ja myymisestä, jos kaupan arvo on enintään 5 miljoonaa euroa,
- 22) päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden sekä toimitilojen vuokralle ottamisesta ja antamisesta,
- 23) päättää muista suoritteista kuin palveluista perittävien maksujen tarkemmista perusteista ja näistä maksuista,
- 24) päättää helpotuksen tai vapautuksen myöntämisestä yksittäistapauksessa hyvinvointialueelle tulevan maksun, korvauksen tai saatavan suorittamisesta, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty,
- 25) päättää saatavan poistamisesta,
- 26) päättää hyvinvointialueelle tulevan lahjoituksen ja testamentin vastaanottamisesta ja hakemisesta sekä antaa näiden käyttöä koskevat tarpeelliset ohjeet,
- 27) päättää vahingonkorvauksen tai vastaavan hyvityksen myöntämisestä silloin, kun hyvinvointialue on korvausvelvollinen tai vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi,
- 28) päättää hyvinvointialueen palveluksessa oleville henkilöille kokonaan tai osittain vapautuksen myöntämisestä heidän velvollisuudestaan korvata virka- tai työtehtävissä aiheuttamansa vahingot, ellei asianomainen ole aiheuttanut vahinkoa tahallaan tai törkeällä tuottamuksella,
- 29) päättää lausuntojen antamisesta niissä asioissa, joissa toimivalta ei ole aluehallituksella,
- 30) hakee muutosta hyvinvointialuetta koskeviin päätöksiin, joissa hyvinvointialueella on muutoksenhakuoikeus,
- 31) päättää niistä palvelualuejohtajien tehtäviin ja toimivaltaan kuuluvista asioista, jotka koskevat kahta tai useampaa palvelualluetta,
- 32) määrää erillisessä delegointisäännössä viranhaltijoiden päätösvalan käyttämisestä sosiaalihuollon yksilöasioissa,
- 33) määrää hyvinvointialueen palvelualueiden erityislainsäädännössä edellytetyt vastuuviranhaltijat siten, että nämä kykenevät tosiasiallisesti vastaamaan lain edellyttämällä tavalla heille kuuluvista tehtävistään.
- 34) päättää muista kuin merkittävien toimitilojen hankesuunnitelmista

Hyvinvointialuejohtaja käyttää päättämässään asioissa hyvinvointialueen puhevaltaa.

Hyvinvointialuejohtaja voi toimintaohjeellaan siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle kohtien 8 ja 12–30 sekä 34 osalta.

Hyvinvointialuejohtajan tehtävistä määrätään lisäksi hallintosäännön osissa IV (Sisäinen valvonta), VI (Henkilöstöasiat), VII (Talous), VIII (Hankinnat) ja IX (Luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntö).

§ 92 Sijaisuudet

Hyvinvointialuejohtajan ollessa esteellinen tai estynyt tai viran ollessa avoinna, toimii sijaisena tai viran väliaikaisena hoitajana aluehallituksen määräämä palvelualuejohtaja tai muu viranhaltija.

§ 93 Palvelualuejohtajien tehtävät ja toimivalta

Palvelualuejohtaja vastaa palvelualueensa toiminnasta ja taloudesta sekä johtaa ja kehittää toimintaa aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa.

Palvelualuejohtajan tehtävänä on:

- 1) vastata hyvinvointialueen tuloksellisen toiminnan edellytyksistä palvelualueellaan,
- 2) vastata palvelualueensa toiminnan suunnittelusta, taloudesta, kehittämisestä, yhteensovittamisesta, integraatiosta, toimeenpanosta, arvioinnista, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti,
- 3) vastata osaltaan toiminnan edellyttämistä riittävästä kyvykkyyksistä,
- 4) vastata palvelualueensa henkilöstön osaamisen kehittämisestä, työnjaosta ja yhteistyöstä,
- 5) vastata palvelualueelleen kuuluvien aluehallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
- 6) vastata asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä palvelualueellaan,
- 7) päättää omaan palvelualueeseensa kuuluvien lausuntojen antamisesta niissä asioissa, joissa toimivalta ei ole aluehallituksella tai hyvinvointialuejohtajalla,
- 8) tukea muita palvelualuejohtajia ja vastata osaltaan prosessien yhteensovittamisesta ja huolehtia palvelualueen toimimisesta yhteisten prosessien ja toimintamallien mukaisesti,
- 9) huolehtia palvelualueensa sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä,
- 10) päättää muista palvelualueuttaan koskevista asioista, joita ei ole määrätty aluehallitukselle, muulle toimielimelle eikä delegoitu muille viranhaltijoille.

§ 94 Viranhaltijoiden toimivalta

Viranhaltijoiden toimivallasta määrätään osissa VI (Henkilöstöasiat), VII (Talous) ja VIII (Hankinnat) sekä toimintaohjeissa.

13. Ikääntyneiden palvelut

§ 95 Palvelualue

Ikääntyneiden palvelujen palvelualue vastaa ikääntyneiden neuvonnan, ohjauksen ja arvioinnin, kotona asumista tukevien palvelujen, ikääntyneiden asumispalvelujen sekä sairaalapalvelujen kokonaisuuksista. Ikääntyneiden palveluiden tavoitteena on tukea iäkkäiden itsenäistä ja omatoimista selviytymistä sekä mahdollistaa ikäihmiselle turvallinen elämä omassa kodissaan tai kodinomaisessa ympäristössä.

§ 96 Organisaatio ja johtaminen

Ikääntyneiden palvelut toimii palvelualueena hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa. Palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella palvelualueen tarkemmasta organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

§ 97 Ikääntyneiden palvelujen palvelualueen tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on vastata:

- 1) Ikääntyneiden neuvonnasta, arvioinnista ja ohjauksesta mukaan lukien ikääntyneiden neuvonta, palvelutarpeen arviointi, palveluohjaus, omaishoidon tuen palvelut, veteraanien palvelut, muistipalvelut sekä ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut.
- 2) Kotona asumista tukevista palveluista, joihin kuuluvat kotihoito ja sen tukipalvelut, kuntouttava päivätoiminta, etä- ja kotikuntoutus sekä ostopalveluna hankitut palvelut ja niiden valvonta.
- 3) Ikääntyneiden palveluasumisen järjestämisestä, iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen järjestämisestä, yhteisöllisen asumisen järjestämisestä, lyhytaikaishoidon järjestämisestä sekä ostopalveluna hankittujen palveluiden järjestämisestä ja niiden valvonnasta.
- 4) Keskitetystä potilasohjauksesta, kotisairaala- ja liikkuvasta sairaalasta, perustason osastohoidosta, osastokuntoutuksesta sekä muistipoliklinikka -toiminnasta.

14. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

§ 98 Palvelualue

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueen tavoitteena on tarjota koko hyvinvointialueella oikea-aikaista ja oikein kohdennettua tukea lapsille, nuorille ja perheille. Sujuvien peruspalvelujen avulla tunnistetaan tuen tarve, tarjotaan varhaista tukea ja ehkäistään raskaamman palvelun tarvetta. Palvelut räätälöidään tarvittaessa asiakkaan tarpeen mukaisesti kokonaisuudeksi.

§ 99 Organisaatio ja johtaminen

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut toimii palvelualueena hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa. Palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella palvelualueen tarkemmasta organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

§ 100 Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueen tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on vastata:

- 1) Perhekeskuksen ehkäisevästä ja varhaisesta tuesta, johon kuuluvat äitiys- ja lastenneuvolat ja opiskeluhuollon palvelut (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, kuraattoripalvelut ja psykologipalvelut) sekä ehkäisevät lääkäripalvelut.
- 2) Perhekeskuksen kohdennetuista palveluista, joihin kuuluu perhesosiaalityö (kotipalvelu, perhetyö, sosiaalityö), kuntoutuspalvelut (psykologityö, puheterapia, toimintaterapia), kasvatusta- ja perheneuvonta sekä perheasioiden sovittelu sekä lasten mielenterveyspalvelut.
- 3) Perhekeskuksen erityisen tuen palveluiden järjestämisestä, joihin kuuluu perheoikeudelliset palvelut ja lastensuojelu (avohuolto, sijaishuolto).

15. Yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut

§ 101 Palvelualue

Yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualue vastaa yhteisistä terveyspalveluista, suun terveydenhuollosta, kuntoutuspalveluista, mielenterveys- ja päihdepalveluista sekä yhteisistä sosiaalipalveluista. Yhteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueella tuotetaan asukkaiden terveyttä, toimintakykyä ja elämänlaatua parantavia sosiaali- ja terveyspalveluita.

§ 102 Organisaatio ja johtaminen

Yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut toimii palvelualueena hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa. Palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella palvelualueen tarkemmasta organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

§ 103 Yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on vastata:

- 1) Avosairaanhoidon palveluista ja sitä tukevista palveluista sekä erikoistuneista palveluista.
- 2) Fysioterapiasta-, toimintaterapiasta- ja puheterapiapalveluista sekä kuntoutussuunnittelun koordinaatiosta.

- 3) Hammashoitopalveluista sekä suun erikoishoidon palveluista.
- 4) Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden avopalveluista, päihdehoidon erityispalveluista sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluiden järjestämisestä.
- 5) Aikuisten sosiaalipalveluista, työllistymistä edistävistä palveluista, asumisen tuen palveluluista, kotouttavista sosiaalipalveluista sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksestä.

16. Vammaispalvelut

§ 104 Palvelualue

Vammaispalvelujen palvelualue vastaa vammaisten palveluiden ja sosiaalityön järjestämisen hyvinvointialueen asukkailla. Palvelualue huolehtii vammaisten henkilöiden tukemisesta jokapäiväisessä elämässä yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Vammaispalvelut auttavat silloin, kun yleiset palvelut eivät riitä vastaamaan vammaisen henkilökohtaiseen tarpeeseen. Palvelualueen tavoitteena on edistää vammaisten ihmisten työ- ja toimintakykyä, itsenäisyyttä ja osallisuutta.

Vammaispalvelujen palvelualue vastaa hyvinvointialueella sosiaalihuollon palveluihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta siltä osin, kuin ohjaus ja neuvonta ei kuulu toiselle palvelualueelle.

§ 105 Organisaatio ja johtaminen

Vammaispalvelut toimii palvelualueena hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa. Palvelualueetta johtaa palvelualuejohtaja.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella palvelualueen tarkemmasta organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

§ 106 Vammaispalvelujen palvelualueen tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on vastata:

- 1) Vammaisten henkilöiden asumis- ja avopalveluiden järjestämisestä, joita tuotetaan kattavasti koko hyvinvointialueen alueella joko omana palvelutuotantona tai asiakkaille tarvittavien palveluiden ostamisen kautta.
- 2) Vammaissosiaalityöstä, johon kuuluu hyvinvointialueen asukkaiden vammaispalvelutarpeen arviointi sekä tarvittavien päätösten ja suunnitelmien tekeminen yksilöllisesti.
- 3) Sosiaalihuollon palveluihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta hyvinvointialueella siltä osin kuin ohjaus ja neuvonta ei kuulu toiselle palvelualueelle.

17. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

§ 107 Perustehtävä

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen perustehtävänä on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia neuvomalla, ohjaamalla, kouluttamalla ja valvomalla. Tehtävänä on myös pelastaa ihmisiä ja omaisuutta, suojella ympäristöä sekä auttaa hätätilanteissa ja olla jatkuvassa valmiudessa.

§ 108 Organisaatio ja johtaminen

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toimii palvelualueena hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja palvelualuejohtajana. Pelastusjohtaja toimii pelastuslain 26.2 §n mukaisena pelastuslaitoksen ylimpänä viranhaltijana.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tarkemmasta organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

§ 109 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tehtävät

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella pelastustoimen tehtäväalaan kuuluvien palveluiden järjestämisestä sekä omasta tuotannosta ja lainsäädännössä pelastuslaitokselle säädetyistä tehtävistä sekä sopimusten mukaisesti ensihoitopalveluista.

§ 110 Pelastusjohtajan erityinen toimivalta

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtaja:

- 1) tekee muut kuin merkittävät pelastustoimen ja ensihoitopalvelujen hoitamista koskevat sopimukset kuntien ja yhteistoimintaviranomaisten sekä sopimukset palokuntien ja yhdistysten kanssa,
- 2) asettaa uhkasakon ja teettämisuhteen pelastuslain ja muiden säädösten perusteella Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

18. Konsernihallinto

§ 111 Tehtävä

Konsernihallinnon tehtävänä on johtaa, ohjata, valvoa ja kehittää koko hyvinvointialuekonsernia sekä vastata hyvinvointialueen tukipalveluista ja niiden kehittämisestä hyvinvointialuejohtajan johdolla.

§ 112 Organisaatio ja johtaminen

Konsernihallintoa johtaa hyvinvointialuejohtaja.

Hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa toimivat konsernipalvelujen johtaja ja palvelutuotannon johtaja. Konsernipalvelujen johtaja ja palvelutuotannon johtaja ovat organisaatiossa ja toimivaltuuksiensa osalta rinnasteisia palvelualuejohtajiin, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella konsernihallinnon tarkemmasta organisaatorakenteesta, tehtävistä ja toimivallasta.

IV OSA Sisäinen valvonta

§ 113 Hallinnon ja talouden valvonta

Hyvinvointialueen hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta, omavalvonta ja varautuminen yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Sisäiseen valvontaan kuuluvat mm. sisäinen tarkastus, riskienhallinta, vaatimuksenmukaisuus mukaan lukien sopimusvalvonta ja varautumisen vaatimukset, hyvä hallintotapa sekä omavalvonta.

Hyvinvointialueen ulkoisen valvonnan järjestelmän muodostavat tarkastuslautakunta ja ulkoisen tarkastuksen yksikkö sekä tilintarkastaja. Ulkoinen tarkastus järjestetään toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta riippumattomaksi.

Hyvinvointialueen hallinnon ja talouden tarkastuksen, tilintarkastuksen sekä arvioinnin järjestämisessä noudatetaan tämän säännön määräysten lisäksi mitä hyvinvointialueilla säädetään hallinnon ja talouden tarkastuksesta.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä määrätään alla.

§ 114 Aluehallituksen sisäisen valvonnan tehtävät

Aluehallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omavalvontaohjelman ja varautumisen että hyvän hallinnon ja lainmukaisuuden valvonnan järjestämisestä ja niiden toimeenpanon ja tuloksellisuuden valvonnasta, sekä

- 1) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet ja säännöt;
- 2) antaa aluevaltuustolle vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä selonteon muun muassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, konsernivalvonnasta, varautumisen toimeenpanosta ja tuloksista, sopimushallinnasta sekä tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä, sekä johtopäätökset näistä ja arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.

§ 115 Hyvinvointialuejohtajan sisäisen valvonnan tehtävät

Hyvinvointialuejohtaja:

- 1) vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että hyvinvointialueen toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan;
- 2) toteuttaa osaltaan sisäisen valvonnan, mukaan lukien omavalvonnan, varautumisen, hyvän hallinnon, ja lainmukaisuuden toteutumisen tehtäviä;
- 3) vastaa sisäisen valvonnan järjestämisen ohjeistamisesta ja käytännön toteutuksesta.

§ 116 Viranhaltijoiden ja esihenkilöiden sisäisen valvonnan tehtävät

Viranhaltijat ja esihenkilöt vastaavat sisäisestä valvonnasta omilla palvelualueillaan ja raportoivat omalle esihenkilölleen. Tehtävistä määrätään tarkemmin hyvinvointialuejohtajan toimintaohjeissa.

19. Sisäinen tarkastus

§ 117 Organisaatio ja johtaminen

Sisäinen tarkastus toimii hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa ja on osa konsernihallintoa.

Hyvinvointialuejohtaja määrää toimintaohjeella sisäisen tarkastuksen tarkemmasta organisaatorakenteesta.

§ 118 Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista, esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi sekä vastaa tähän liittyvistä asiantuntijatehtävistä.

Sisäinen tarkastus voi tehdä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen sekä Valtiontalouden tarkastusviraston tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sisäinen tarkastus raportoi aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle.

V OSA Toimivalta vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

§ 119 Viranhaltijoiden tehtävät ja toimivallanjako vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa

Vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimitaan ensisijaisesti kuten hallintosäännössä ja sen nojalla annetuissa ohjeistuksissa on määrätty. Mikäli edellä mainittuja ei voida noudattaa, voidaan hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä poiketa välttämättömän syyn vuoksi. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Hyvinvointialuejohtaja ja pelastusjohtaja voivat käyttää vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa päätösvaltaa hyvinvointialueen palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi. Päätös on määräaikainen ja voimassa enintään kuukauden.

Palvelualuejohtaja omalla palvelualueellaan ja terveydenhuollon vastaava lääkäri voi käyttää vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa päätösvaltaa hyvinvointialueen palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi, ellei hyvinvointialuejohtaja tai pelastusjohtaja päättä asiasta. Päätös on määräaikainen ja voimassa enintään kuukauden.

§ 120 Vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa päätösvallan käyttöön ottaminen määrääjäksi aluehallituksen päätöksellä

Aluehallitus voi vahvistaa hyvinvointialuejohtajan, pelastusjohtajan, palvelualuejohtajan ja terveydenhuollon vastaavan lääkärin normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määrääjäksi yli yhden kuukauden kestävässä vakavassa häiriötilanteessa sekä poikkeusoloissa edellisessä pykälässä mainitun muun välttämättömän syyn vuoksi. Aluehallitus voi vahvistamisen sijaan – sekä ennen määrääjän päättymistä – todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

§ 121 Raportointi

Aluehallitukselle tulee raportoida tähän lukuun perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä seuraavaksi pidettävässä aluehallituksen kokouksessa.

VI OSA Henkilöstöasiat

20. Toimivalta henkilöstöasioissa

§ 122 Soveltaminen

Tässä luvussa määrätään päätöksenteosta ja toimivallasta henkilöstöasioissa ja annetaan palvelussuhdetta koskevia toimivaltamääräyksiä.

§ 123 Perustaminen, muuttaminen ja lakkauttaminen

Aluevaltuusto päättää niiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, joiden täyttämistä se päättää.

Muissa tapauksissa virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää aluehallitus.

§ 124 Virkasuhteen muuttaminen työsopimussuhteeksi

Virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi päättää virkasuhteeseen ottava.

§ 125 Kelpoisuusvaatimukset

Viran tai työsopimussuhteisen tehtävän edellyttämä kelpoisuus voi olla määrätty laissa, lain nojalla annetussa asetuksessa tai hyvinvointialueen päätöksellä.

Virkasuhteeseen ottava päättää henkilön ottamisesta määräaikaan virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaisesti.

Hyvinvointialuejohtaja ja ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtava viranhaltija päättävät kukin johtamansa organisaation osalta viran ja työsopimussuhteisen tehtävän nimikkeen ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisesta. Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää edellä mainittua toimivaltaansa toimintaohjeella.

Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virka, kelpoisuusvaatimuksista päättää virkasuhteeseen ottava.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa.

§ 126 Viran julistaminen haettavaksi

Viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on ottaa viranhaltija avoinna olevaan virkaan, kuitenkin siten, että

- viran, johon aluevaltuusto ottaa viranhaltijan, julistaa haettavaksi aluehallitus,
- ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan viran julistaa haettavaksi tarkastuslautakunnan puheenjohtaja.

§ 127 Virkasuhteeseen ottaminen ilman julkista hakumenettelyä

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetussa laissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan ottaa ilman hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen,

- 1) jossa on kyseessä viran määräaikainen täyttö,
- 2) jossa on kyseessä viran uudelleen täyttäminen sitä aikaisemmin hakeneiden, asianomaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävien joukosta virkaan valitun irtisanouduttua ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää tai ilmoitettua, ettei ota virkaa vastaan,
- 3) johon Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tai tätä edeltävä työnantaja (31.12.2022) on hänet kouluttanut tai johon vaadittavaa pätevyitysmiskoulutusta on em. työnantaja tukenut ja jonka kelpoisuusvaatimukset hän täyttää,
- 4) johon henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa hänen palvelussuhteitaan koskevien uudelleen järjestelyjen vuoksi tai
- 5) jossa on kyseessä lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutusta suorittavan valitseminen.

Edellä mainittua ei sovelleta hyvinvointialuejohtajan ja palvelualuejohtajien kohdalla, ellei siihen ole poikkeuksellisesti perusteltua syytä.

§ 128 Täyttökielto

Hyvinvointialuejohtaja voi päättää viran täyttökiellosta sekä antaa kiellon palkata työntekijöitä hyvinvointialueen palvelukseen.

§ 129 Virkoihin ja työsopimussuhteisiin tehtäviin ottaminen

Aluevaltuusto ottaa hyvinvointialuejohtajan viiden vuoden määräaikaiseen virkaan ja päättää enintään viiden vuoden jatkokaudesta.

Aluehallitus ottaa virkaan palvelualuejohtajat, palvelutuotannon johtajan ja konsernipalvelujen johtajan.

Hyvinvointialuejohtaja ottaa virka- tai työsopimussuhteeseen hyvinvointialueen muun kuin tarkastuslautakunnan alaisen henkilöstön. Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää henkilöstön ottamisen toimintaohjeellaan.

Tarkastuslautakunta ottaa ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan virkaansa ja tämä ottaa johtamansa organisaation henkilöstön.

§ 130 Avoimen viran määräaikainen hoitaminen, viransijaisuus ja määräaikainen työsuhde

Hyvinvointialuejohtajan osalta määrätään edellä erikseen osassa III Viranhaltijaorganisaatio. Ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan osalta tarkastuslautakunta määrää avoimen viran määräaikaisen hoitajan ja viransijaisen.

Hyvinvointialuejohtaja päättää muun avoimen viran määräaikaisesta hoitamisesta ja viransijaisen ottamisesta virkasuhteeseen sekä ottaa henkilöstön määräaikaiseen työsuhteeseen. Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää edellä mainitun toimivallan toimintaohjeellaan.

§ 131 Virkasuhteeseen ottamisen vahvistaminen sekä virka- ja työsuhteisten koeaika

Viranhaltija otetaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen ja viranhaltijan ensimmäisen viranhoitopaikan määrää virkasuhteeseen ottava.

Virkasuhteeseen ottamisen edellytyksenä olevan todistuksen terveydentilasta antaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen työterveyspalvelujen lääkäri tai terveydenhoitaja tai Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle työterveyshuoltoa sopimuksen nojalla toteuttavan yrityksen tai yhteisön työterveyslääkäri tai työterveyshoitaja.

Virkasuhteeseen ottava vahvistaa ehdollisen virkasuhteeseen ottamisen tai ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen, toimielimen kohdalla vahvistuksen tekee esittelijä.

Virkasuhteeseen ja työsopimussuhteeseen tehtävään ottava päättää koeajan määrittämisestä ja pituudesta.

§ 132 Terveystietojen pyytäminen ja tarkastukseen määrittäminen

Hyvinvointialueen palvelukseen otettavalle viranhaltijalle suoritetaan työhöntulotarkastus, mikäli virkasuhde on tarkoitettu jatkumaan yli kaksitoista kuukautta, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu. Hyvinvointialueen palvelukseen tulevalle työntekijälle suoritetaan vastaavasti työhöntulotarkastus, mikäli työ voi aiheuttaa erityistä sairastumisen vaaraa tai työ asettaa tekijöilleen erityisiä terveydellisiä vaatimuksia. Työhöntulotarkastuksen tarkoituksena on selvittää, ettei työhön tulevalle ole virka- tai työtehtävien hoitoa haittaavaa sairautta, vikaa tai vammaa ja ettei työstä aiheudu työntekijälle terveydellistä haittaa.

Hyvinvointialuejohtaja voi edellyttää henkilöturvallisuusselvitysten teettämisen tai huumausainetestauksen työhöntulon edellytyksenä erikseen määrätyissä tehtävissä sekä erityisestä syystä myös voimassa olevan palvelussuhteen aikana.

Hyvinvointialueen henkilökuntaan kuuluva on velvollinen osallistumaan hyvinvointialuejohtajan määräämiin työkyvyn arviointia koskeviin tutkimuksiin.

Jäljempänä mainittu esihenkilö voi määrätä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetussa laissa mainituissa tilanteissa viranhaltijan osallistumaan terveydentilan toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Hyvinvointialuejohtajan osalta määräyksen antaa aluehallituksen puheenjohtaja, ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan osalta tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtava viranhaltija antaa määräyksen alaisensa osalta. Hyvinvointialuejohtaja antaa määräyksen muun henkilöstön osalta.

Hyvinvointialuejohtaja voi toimintaohjeessaan siirtää tämän pykälän 2-4 momentissa määrätyn toimivaltansa.

§ 133 Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen ja virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

Virkaan ottamisesta päättävä taho päättää viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen viran perustamispäätöksen estämättä.

Viranhaltijan virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta päättää se, joka tämän luvun mukaan päättää kyseiseen virkaan ottamisesta.

Ennen siirtämistä viranhaltijalle ja hänen esihenkilölleen sekä viranhaltijan pyynnöstä hänen luottamusmiehelleen on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

§ 134 Virantoimituksesta pidättäminen

Virantoimituksesta pidättämisestä päättää se, joka tämän luvun mukaan päättää virkasuhteeseen ottamisesta.

§ 135 Virkasuhteen osa-aikaistaminen

Virkasuhteen osa-aikaistamisesta päättää se, joka hallintosäännön nojalla päättää virkasuhteeseen ottamisesta. Jos virkasuhteeseen ottava on aluevaltuusto, päättää asiasta kuitenkin aluehallitus, ja ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan osalta päättää tarkastuslautakunnan puheenjohtaja.

§ 136 Virka- ja työsopimussuhteen päättymisestä ja lomauttamisesta päättäminen

Virka- ja työsuhteen päättymisestä sekä viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta päättää palvelussuhteeseen ottava. Aluehallituksen toimivaltaan kuuluu kuitenkin päättää taloudellisista ja tuotannollisista irtisanomisperusteista sekä lomauttamismenettelyn periaatteista, menettelyn aloittamisesta ja menettelyä koskevasta päätöksenteosta.

§ 137 Virka- ja työvapaan myöntäminen

Aluehallituksen puheenjohtaja myöntää virkavapaan hyvinvointialuejohtajalle. Hyvinvointialuejohtaja myöntää virka- tai työvapaan välittömille alaisilleen ja palvelualuejohtaja alaiselleen henkilöstölle, ellei hyvinvointialuejohtajan antamassa toimintaohjeessa ole muuta määrätty. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja myöntää virkavapaan ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavalle viranhaltijalle, joka myöntää virka- tai työvapaan alaisilleen.

§ 138 Virka- ja työmatkat

Aluehallituksen puheenjohtaja päättää hyvinvointialuejohtajan virkamatkoista. Hyvinvointialuejohtaja päättää välittömässä alaisuudessaan olevien alaistensa virkamatkoista ja palvelualuejohtaja alaistensa virka- ja työmatkoista, ellei hyvinvointialuejohtajan antamassa toimintaohjeessa ole muuta määrätty. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja päättää ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan virkamatkoista, joka päättää alaistensa virka- ja työmatkoista.

§ 139 Vuosilomat

Aluehallituksen puheenjohtaja myöntää vuosiloman hyvinvointialuejohtajalle. Hyvinvointialuejohtaja myöntää vuosiloman välittömille alaisilleen ja palvelualuejohtaja alaiselleen henkilöstölle, ellei hyvinvointialuejohtajan antamassa toimintaohjeessa ole muuta määrätty. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja myöntää vuosiloman ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavalle viranhaltijalle, joka myöntää vuosiloman alaisilleen.

§ 140 Palvelussuhteen ehtojen ja palkitsemisen periaatteiden linjaaminen sekä palkantarkistuksista ja henkilöstö- ja luontoiseduista päättäminen

Aluehallitus päättää palkantarkistuksista ja luontoiseduista hyvinvointialuejohtajan osalta.

Aluehallitus päättää palkitsemista ja muita palvelussuhteen ehtoja koskevista periaatteista ja linjauksista.

Hyvinvointialuejohtaja päättää palkantarkistuksista ja palkitsemisesta. Tarkastuslautakunta päättää kuitenkin palkantarkistuksista ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtavan viranhaltijan osalta ja ulkoisen tarkastuksen yksikköä johtava viranhaltija johtamansa henkilöstön osalta.

Aluehallitus päättää hyvinvointialueen luontois- ja henkilöstöetujen käyttöönotosta. Harkinnanvaraisen luontoisedun myöntämisestä viranhaltijalle tai työntekijälle päättää hyvinvointialuejohtaja välittömässä alaisuudessaan olevien osalta, ja muilta osin se, joka päättää palvelussuhteeseen ottamisesta. Hyvinvointialuejohtaja päättää kuitenkin autoedun myöntämisestä yksittäiselle viranhaltijalle tai työntekijälle.

Hyvinvointialuejohtaja päättää kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen työaikakorvausten maksamista koskevissa määräyksissä tarkoitettujen johtavassa asemassa olevien henkilöiden määrittämisestä ja päättää harkinnanvaraisten työaikakorvausten mahdollisesta maksamisesta ko. henkilöille.

Hyvinvointialuejohtaja päättää paikallisia virka- ja työehtosopimuksia koskevan neuvottelutuloksen hyväksymisestä ja paikallisen sopimuksen tekemisestä. Hyväksyessään neuvottelutuloksen virka- ja työehtosopimusten paikalliseen täytäntöönpanoon liittyvien neuvottelujen (mm. järjestelyerät) osalta hyvinvointialuejohtaja päättää samalla neuvottelutulokseen sisältyvät palkantarkistukset koko hyvinvointialueen henkilöstön osalta.

Henkilöstöjohtaja päättää työpaikkaruokailussa maksettavasta korvauksesta ja sopimusruokaloille maksettavasta subventio-osuudesta.

Henkilöstöjohtaja antaa tarkentavia määräyksiä ja ohjeita palkan, palkitsemisen ja palvelussuhteen ehtojen sekä henkilöstö- ja luontoisetujen perusteista, ehdoista ja niitä koskevista menettelyistä. Henkilöstöjohtaja hyväksyy palvelussuhteen pituuteen perustuvat palkanosat koko hyvinvointialueen henkilöstön osalta.

Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää henkilöstöjohtaja.

Viranhaltijalle kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain nojalla maksettavasta korvauksesta menetetyistä ansioista päättää henkilöstöjohtaja.

Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää tässä pykälässä määritettyä toimivaltaansa toimintaohjeella.

§ 141 Tehtävien vaativuuden arviointi

Henkilöstöjohtaja päättää virkojen ja työsuhteisten tehtävien sijoittumisesta eri tasoille vaativuuden tai osaamisen ja vastuun perusteella.

§ 142 Palkan takaisinperiminen ja takaisinperinnästä luopuminen

Henkilöstöjohtaja päättää aiheettomasti maksetun palkan takaisinperinnästä tai siitä luopumisesta.

§ 143 Sivutoimi

Sivutoimella tarkoitetaan virkasuhdetta, palkattua työtä ja pysyväisluonteista tehtävää, josta viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus kieltäytyä, sekä ammatin, elinkeinon ja liikkeen harjoittamista. Viranhaltija tai työntekijä ei saa ilman työnantajan lupaa pitää sellaista sivutoimintaa, joka edellyttää työajan käyttämistä sivutoimen hoitamiseen. Mikäli sivutoimen hoitaminen ei edellytä työajan käyttämistä, on viranhaltijan ja työntekijän annettava työnantajalle sivutoimi-ilmoitus.

Sivutoimiluvan myöntämisestä sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää palvelussuhteeseen ottava. Jos ottava on aluevaltuusto, myöntää luvan aluehallitus.

Sivutoimi-ilmoitus tehdään luvan myöntävälle taholle.

Sivutoimilupa tulee hakea ja sivutoimi-ilmoitus tulee tehdä kirjallisena.

§ 144 Luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut

Hyvinvointialuejohtaja päättää lainsäädännön sekä virka- ja työehtosopimusten määräysten mukaisesti luottamusmiesten, pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen lukumäärästä, ajankäytöstä ja luottamusmieskorvauksesta. Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää tässä pykälässä määritettyä toimivaltaansa toimintaohjeella.

§ 145 Työnantajan edustajat työtaistelutilanteessa

Hyvinvointialuejohtaja päättää työnantajan edustajien (vastuuhenkilöt) nimeämisestä mahdollisen työtaistelun varalta.

21. Kielitaito

§ 146 Kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset ja niiden asettaminen

Hyvinvointialuejohtajalta edellytetään erinomaista suomen kielen taitoa ja hyvää ruotsin kielen taitoa. Palvelualuejohtajilta sekä aluevaltuuston ja aluehallituksen sihteeriltä vaaditaan suomen tai ruotsin kielen erinomaista taitoa sekä tyydyttävää toisen kotimaisen kielen taitoa.

Muissa tehtävissä henkilöstöltä vaaditaan sellaista suomen ja/tai ruotsin kielen suullista ja kirjallista taitoa, jota tehtävien hoito edellyttää.

Milloin erittäin painavat syyt niin vaativat, viran tai toimen täyttävä voi valintapäätöksen yhteydessä myöntää lievennyksen vaadittavasta kielitaidosta.

§ 147 Kielitaidon osoittaminen

Vaadittava kielitaito osoitetaan todistuksella siten kuin asetuksessa suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa säädetään. Lisäksi kielitaito voidaan osoittaa laissa yleisistä kielitutkinnoista tarkoitetulla yleisellä kielitutkintotodistuksella.

Jos tehtävä edellyttää suomen ja ruotsin kielen suullista osaamista, voi kielitaitovaatimuksen asettaja päättää, että kielitaito voidaan osoittaa todistuksen sijasta tai sen lisäksi työhön haastattelussa.

VII OSA Talous

§ 148 Talousarvio ja taloussuunnitelma

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Aluehallitus hyväksyy suunnittelukehykset talousarvion ja taloussuunnitelman laatimista varten.

Aluevaltuusto hyväksyy kunkin vuoden loppuun mennessä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvion, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuusto hyväksyy taloussuunnitelman kolmeksi vuodeksi. Investointisuunnitelma laaditaan neljäksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä.

Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialuestrategiaan perustuvat hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Aluevaltuusto päättää talousarvion yhteydessä sen sitovuudesta, toteutumisen seurannasta ja raportoinnista ja talousarvion muuttamisen periaatteista sekä noudattamista koskevista ohjeista.

§ 149 Poistosuunnitelman hyväksyminen

Aluevaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Aluehallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

§ 150 Maksuliikenteen hoitaminen ja menojen hyväksyminen

Tilien avaamisesta raha- ja rahoituslaitoksiin hyvinvointialueen nimiin, konsernitilijärjestelmän käyttöönotosta ja ehdoista sekä alitilittäjäkassan perustamisesta sekä yleisestä rahatoimeen hoitamiseen liittyvistä tehtävistä päättää hyvinvointialuejohtaja.

Luottokorttien ja muiden maksukorttien käyttöönotosta päättää hyvinvointialuejohtaja.

Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää edellä mainitun oikeutensa toimintaohjeessaan.

Aluehallituksen puheenjohtaja hyväksyy hyvinvointialuejohtajan menot.
Hyvinvointialuejohtaja hyväksyy palvelualuejohtajien menot.

Hyvinvointialuejohtaja hyväksyy konserni konsernipalvelujen johtajan, palvelutuotannon johtajan ja pelastusjohtajan menot.

Hyvinvointialuejohtaja määrää muiden menojen hyväksyjät.

§ 151 Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

VIII OSA Hankinnat

§ 152 Hankinnoissa noudatettavat määräykset

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain ja sitä täydentävien säädösten, hyvinvointialueesta annetun lain ja hallintolain lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosääntöä ja muita ohjeita.

§ 153 Määritelmät

Hankintaohjeella tarkoitetaan ohjetta, jossa määritellään hankintaprosessiin osallistuvien osapuolten vastuut ja roolit.

Hankintavaltuudella tarkoitetaan viranhaltijalle annettua toimivaltaa tehdä hankintapäätöksiä tavarahankinnoista, palveluhankinnoista tai urakkahankinnoista toimintaohjeissa erikseen määritellyissä rajoissa.

Tilauspäättösoikeudella tarkoitetaan oikeutta päättää tilauksen tekemisestä sopimustoimittajalta.

§ 154 Aluehallituksen ohjaus- ja toimivalta hankinta-asioissa

Aluehallitus hyväksyy palvelujen järjestämiseen liittyvät hankintojen strategiset linjaukset hyvinvointialuestrategian mukaisesti.

Aluehallitus hyväksyy hankintaohjeen.

§ 155 Hankintavaltuudet

Hyvinvointialuejohtaja päättää hankinnoista ja tekee hankintaprosesseihin liittyvät muut päätökset. Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää toimivaltaansa toimintaohjeessa.

Aluevaltuuston, tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen yksikön hankintavaltuuksista on kuitenkin määrätty edellä erikseen osassa I (Toimielinorganisaatio).

Tilauspäättösoikeuksista määrätään toimintaohjeissa.

§ 156 Hankinta-asiakirjojen allekirjoittaminen

Hankintapäätöksen tekevä viranhaltija hyväksyy tarjouspyyntöasiakirjat ja niihin mahdollisesti tehtävät tarkennukset.

Hankintasopimuksen allekirjoittaa hankintapäätöksen tehnyt viranhaltija tai määräämänsä.

§ 157 Edustaminen hankinta-asioissa markkinaoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Hyvinvointialuejohtajan valtuuttama henkilö edustaa hyvinvointialuetta julkisiin hankintoihin liittyvissä asioissa markkinaoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

IX OSA Luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntö

§ 158 Soveltaminen

Luottamushenkilöille suoritetaan hyvinvointialueen luottamustehtävien hoitamisesta palkkiota, ansionmenetyksen ja matkakustannusten korvausta sekä korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, päivärahaa sekä ateria- ja majoittumiskorvausta tämän säännön mukaisesti.

Vastaavasti suoritetaan kokouspalkkiota hyvinvointialueen luottamuselimen kokoukseen, seminaariin, kyselytilaisuuteen tai vastaavaan osallistuvalla esittelijälle, sihteerille tai asiantuntijalle myöhemmin määriteltävällä tavalla.

§ 159 Kokouspalkkiot

Alla mainitut puheenjohtajat ja jäsenet saavat seuraavan suuruiset palkkiot kokoukselta:

- aluevaltuuston, aluehallituksen ja aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan puheenjohtaja 420 euroa
- aluevaltuuston ja aluehallituksen jäsenet 355 euroa
- aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan jäsenet 355 euroa
- aluevaalilautakunnan puheenjohtaja 355 euroa
- lautakuntien/jaoston/toimikuntien puheenjohtaja 305 euroa
- lautakuntien/jaoston/toimikuntien jäsenet 240 euroa
- vaikuttamistoimielinten puheenjohtaja 305 euroa
- vaikuttamistoimielinten jäsenet 185 euroa

Kokouksiksi katsotaan myös aluehallituksen, sen jaoston ja toimikuntien sekä lautakuntien seminaarit, kyselytilaisuudet ja vastaavat, joiden kokouspalkkio on puolet ao. toimielimen varsinaisen kokouksen kokouspalkkiosta. Lautakuntien, jaoston ja toimikuntien jäsenille maksetaan kuitenkin kokouspalkkiota enintään kahdesta seminaarista vuodessa.

Aluevaltuuston seminaariin osallistuvalla aluevaltuuston puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan aluevaltuuston kokouspalkkion suuruinen palkkio edellyttäen, että luottamushenkilö on ollut tilaisuudessa läsnä vähintään kaksi kolmasosaa seminaarin kestosta. Aluevaltuuston kyselytilaisuuteen osallistuvalla aluevaltuuston puheenjohtajalle maksetaan 305 euroa ja jäsenelle 185 euroa.

Nuorisovaltuuston edustajalle maksetaan aluevaltuuston, aluehallituksen ja lautakuntien kokoukselta 100 euroa. Mikäli muun vaikuttamistoimielimen edustaja osallistuu kutsusta aluevaltuuston, aluehallituksen tai lautakunnan kokoukseen, maksetaan edustajalle kokoukselta 100 euroa.

Toimielimen jäsenelle maksetaan kokouspalkkio edellyttäen, että jäsen on ollut kokouksessa vähintään kaksi kolmasosaa toimielimen kokousajasta tai vähintään kaksi tuntia, ellei poissaolo perustu siihen, että jäsen on ollut esteellinen ottamaan osaa asian käsittelyyn. Tämä määräys ei kuitenkaan koske varajäsentä, joka kutsutaan kokoukseen varsinaisen jäsenen sijaan.

Mikäli sama toimielin kokoontuu yhtenä päivänä useammin kuin kerran, maksetaan kokouksista ainoastaan yksi palkkio, ellei edellisen kokouksen päättymisestä ole kulunut vähintään kahta tuntia.

Toimielimen esittelijänä, sihteerinä tai asiantuntijana kokouksessa, seminaarissa, kyselytunnilla tai vastaavassa toimineelle viranhaltijalle tai työntekijälle, jolle ei makseta muuta erityistä korvausta tehtävän hoitamisesta, suoritetaan asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkio. Viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus korvaukseen, mikäli kokous jatkuu klo 16 jälkeen, eikä tehtävää suoriteta hänen työajanseurannan mukaisena viranhoito- tai työaikanaan tai hän on kokonaistyöajassa ja hän on ollut kokouksessa vähintään kaksi kolmasosaa toimielimen kokousajasta tai vähintään kaksi tuntia.

§ 160 Puheenjohtajan palkkion maksamisen edellytykset

Milloin varapuheenjohtaja tai määrättyä kokousta varten valittu puheenjohtaja toimii puheenjohtajana vähintään puolet kokouksen kestoajasta, hänellä on oikeus saada puheenjohtajan kokouspalkkio.

§ 161 Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen

Osallistuessaan aluehallituksen kokouksiin aluevaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat saavat kokoukselta saman palkkion kuin aluehallituksen jäsenet.

Osallistuessaan aluehallituksen edustajana muun elimen kokoukseen edustaja saa saman kokouspalkkion kuin asianomaisen elimen jäsen.

Ollessaan kutsuttuna tai määrättyä läsnä hyvinvointialueen elimen kokouksessa, muutoin kuin jäsenenä tai vakinaiseksi määrättyä edustajana, luottamushenkilö saa saman palkkion kuin asianomaisen elimen jäsen.

Edellä 1-3 momenteissa mainituille luottamushenkilöille maksetaan kokouspalkkio toimielimen kokoukselta edellyttäen, että luottamushenkilö on ollut kokouksessa läsnä vähintään kaksi kolmasosaa toimielimen kokousajasta tai vähintään kaksi tuntia.

§ 162 Vuosipalkkiot

Aluehallituksen jäsenet, paitsi puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, sekä aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan jäsenet saavat vuosipalkkiota 5 920 euroa. Tarkastuslautakunnan jäsenet saavat vuosipalkkiota 2 960 euroa.

Alla mainittujen toimielinten puheenjohtajat saavat tässä luvussa mainittujen kokouspalkkioiden lisäksi kokousten ulkopuolella suorittamistaan puheenjohtajalle kuuluvista tehtävistä seuraavan suuruiset vuosipalkkiot:

- aluevaltuuston puheenjohtaja 9 470 euroa
- aluevaltuuston varapuheenjohtaja 6 510 euroa
- aluehallituksen puheenjohtaja 9 470 euroa
- aluehallituksen varapuheenjohtaja 7 695 euroa
- tarkastuslautakunnan puheenjohtaja 5 920 euroa
- tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja 3 550 euroa
- kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja 5 920 euroa
- kansalliskielilautakunnan varapuheenjohtaja 3 550 euroa
- palvelut ja henkilöstö -lautakunnan puheenjohtaja 5 920 euroa
- palvelut ja henkilöstö -lautakunnan varapuheenjohtaja 3 550 euroa
- tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan puheenjohtaja 5 920 euroa
- tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan varapuheenjohtaja 3 550 euroa
- valmius- ja turvallisuuslautakunnan puheenjohtaja 5 920 euroa
- valmius- ja turvallisuuslautakunnan varapuheenjohtaja 3 550 euroa
- aluehallituksen yksilöasioiden jaoston puheenjohtaja 3 550 euroa.

Aluevaalilautakunnan puheenjohtajalle vaalivuonna maksettavan vuosipalkkion määrä on 3 000 euroa vaaleilta.

Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, lakkaa hänen oikeutensa vuosipalkkioon, kun este on jatkunut neljä kuukautta, jonka jälkeiseltä ajalta varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä on oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

Milloin tässä pykälässä mainittu toimielin aloittaa toimintansa tai lakkautetaan kesken toimikauden, on tässä pykälässä mainitulla luottamushenkilöllä oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

Varapuheenjohtajalle tai varajäsenelle tuleva suhteellinen osuus edellä tarkoitetuista vuosipalkkioista lasketaan kalenteripäivien mukaan.

§ 163 Aluehallituksen puheenjohtajan tehtävän hoitaminen päätoimisesti tai osa-aikaisesti

Aluehallituksen puheenjohtaja voi hoitaa tehtävänsä päätoimisesti tai osa-aikaisesti ja varapuheenjohtaja osa-aikaisesti, jolloin päätoimisuus tai osa-aikaisuus kestää koko aluehallituksen toimikauden.

Aluehallituksen puheenjohtajan toimiessa päätoimisesti palkka on 5 500 euroa kuukaudessa. Aluehallituksen puheenjohtajan toimiessa osa-aikaisesti palkka on 2 900 euroa kuukaudessa ja aluehallituksen varapuheenjohtajan 2 400 euroa kuukaudessa. Toimittaessa kokopäiväisesti tai osapäiväisesti ei ole oikeutta vuosipalkkioon.

§ 164 Valtuustoryhmille maksettava toimintatuki

Valtuustoryhmille voidaan hakemukseen perustuen maksaa toimintatukea 5 500 euroa/valtuutettu/vuosi. Tuki maksetaan vuosittain neljässä osassa.

Aluehallitus antaa tarkemmat ohjeet toimintatuen hakemisesta, maksatuksesta, raportoinnista ja mahdollisesta takaisinperinnästä.

Hyvinvointialuejohtaja päättää määrärahan puitteissa avustusten myöntämisestä sekä takaisinperinnästä. Hyvinvointialuejohtaja voi siirtää toimivaltaansa toimintaohjeellaan.

§ 165 Ansionmenetyksen korvaaminen

Luottamushenkilöille suoritetaan korvausta luottamustoimesta aiheutuvasta ansionmenetyksestä kultakin alkavalta tunnilta. Tuntikorvauksen enimmäismäärä on 42 euroa.

Saadakseen korvausta ansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on käytävä myös ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää riittävä selvitys ansionmenetyksestään. Selvitys on esitettävä kirjallisena.

Edellä 2. ja 3. momentissa tarkoitettua todistusta tai selvitystä ei vaadita, jos korvattava määrä on enintään 10 euroa tunnilta. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimien vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä. Ansionmenetyskorvausta maksetaan ilman erillistä selvitystä enintään 7,5 tunnilta vuorokaudessa.

Lapsenhoitokorvausta suoritetaan pääsääntöisesti enintään kahdeksalta tunnilta vuorokaudessa ja korvauksen enimmäismäärä on 20 euroa tunnilta.

Edellä 1 - 5 momenteissa tarkoitettuja ansionmenetyksen korvauksia on haettava hyvinvointialueen tähän tarkoitukseen laatimalla lomakkeella tai hyvinvointialueen osoittamalla muulla tavalla.

§ 166 Muiden kustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön oikeudesta saada luottamustehtävän hoitamisesta johtuen matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa, kurssipäivärahaa ja korvausta ulkomaille tehdystä virkamatkasta noudatetaan soveltuvin osin voimassa olevan hyvinvointialuetta koskevan yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevia määräyksiä.

Toisella paikkakunnalla opiskelevalle tai ase- tai siviilipalveluvollisuutta suorittavalle tai toisella paikkakunnalla Suomessa työkomennuksella olevalle aluevaltuuston, aluehallituksen, lautakunnan tai muun toimielimen jäsenelle korvataan matkat maksutositteita vastaan opiskelija-, varusmies- tms. alennukset huomioon ottaen käytettäessä junaa, linja-autoa tai laivaa. Päivärahoja tai matkoja ulkomailta ei makseta.

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kahden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu. Edellä mainittu kahden kuukauden määräaika ei kuitenkaan ole esteenä myös tätä vanhemman laskun hyväksymiselle, mikäli laskun perusteet on riittävästi selvitetty.

§ 167 Matkakustannusten korvaaminen

Luottamushenkilöille ja vaikuttamistoimielinten jäsenille korvataan kodin ja kokouspaikan väliset matkakustannukset. Kustannukset ilmoitetaan kokouskohtaisesti erikseen kussakin kokouksessa ilmoitetulla tavalla.

§ 168 Palkkioiden maksaminen

Tässä säännössä mainitut korvaukset ja kokouspalkkiot maksetaan maksukautta seuraavan kuukauden viimeiseen päivään mennessä. Vuosipalkkiot maksetaan neljännesvuosittain.

Aluehallitus voi kuitenkin harkintansa mukaan päättää tässä säännössä mainittujen korvausten ja palkkioiden maksamisajankohdasta joidenkin toimielinten osalta edellä mainituin edellytyksin toisin.

Aluevaltuusto tarkistaa tämän palkkio- ja matkustussäännön valtuustokausittain viimeisen toimintavuotensa aikana.

§ 169 Erimielisyyden ratkaiseminen

Luottamushenkilön vaatimuksen häneltä evätyn luottamustoimisuhteeseen perustuvan palkkion tai korvauksen suorittamisesta ratkaisee aluehallitus.